

Εφετείο - 4η δικάσιμος - Παρασκευή 26 Ιανουαρίου 2024

Α΄ Μικτό Ορκωτό Εφετείο Αθηνών, Αίθουσα Δ120Α, 6ος
όροφος, Λουκάρεως.

Περιεχόμενα

Εξέταση μαρτύρων.....	1
Μάρτυρας Κοσμάς Κοτρίδης, αστυνομικός (ΔΙ.ΑΣ.).....	1
Μάρτυρας Νικόλαος Καλόγρης, ιατροδικαστής.....	9
Μάρτυρας Σουλτάνα Μαριανού, ιατροδικαστρια.....	28
Επόμενες δικάσιμοι:.....	35

Έναρξη: 11:18

Παρόντες κατηγορούμενοι: Αθανάσιος Χορταριάς

Πρόεδρος: [Εκφωνεί μάρτυρες]

Παπαρρούσου: Κα πρόεδρε, είναι και ο κ. Κωστόπουλος, ο πατέρας.

Πρόεδρος: Και έχει ζητήσει και ένας μάρτυρας που έρχεται από τον νομό Ημαθίας, να προηγηθεί παρακαλώ και μετά εσείς, κ. Καλόγρηα.

Εξέταση μαρτύρων

Μάρτυρας Κοσμάς Κοτρίδης, αστυνομικός (ΔΙ.ΑΣ.)

Πρόεδρος: Πώς είναι το όνομά σας;

Κοτρίδης: Κοτρίδης, είμαι αστυνομικός.

Πρόεδρος: Τι σχέση έχετε με το συμβάν;

Κοτρίδης: Είχαμε πάρει το σήμα και είχαμε μεταβεί στο σημείο.

Πρόεδρος: Ήσασταν σε ποια ομάδα;

Κοτρίδης: Στην ΔΙ.ΑΣ.

Πρόεδρος: Και πήγατε σε ποιο χρονικό σημείο;

Κοτρίδης: Στο σημείο που ήταν κάτω ο Κωστόπουλος και του έδιναν τις πρώτες βοήθειες.

Πρόεδρος: Είχε επιληφθεί δηλαδή ο διασώστης; Και τι έκανε; Περιγράψτε μας ακριβώς τι βλέπετε.

Κοτρίδης: Με το που φτάνουμε, αντιλαμβάνομαι ότι είναι στο σημείο ο διασώστης και του έβαζε γάζες. Άρχισα να μετακινώ τον κόσμο και μετά τα μηχανάκια για να μπορέσει να περάσει το ασθενοφόρο.

Πρόεδρος: Εσείς θυμόσαστε σε ποια κατάσταση ήτανε;

Κοτρίδης: Ήτανε κάτω και του παρείχαν τις πρώτες βοήθειες.

Πρόεδρος: Δεν ασχοληθήκατε εσείς;

Κοτρίδης: Όχι, ασχολήθηκαν οι συνάδελφοι της Ζ που ήταν μπροστά.

Πρόεδρος: Εσείς είχατε υπηρεσιακά, αλλά, σαν άνθρωποι, πάντα κοιτάμε τι γίνεται. Εσείς πώς τον είδατε;

Κοτρίδης: Τραυματίας, ήταν κάτω.

Πρόεδρος: Τραύματα πού είχε;

Κοτρίδης: Δεν κοίταξα καθόλου.

Πρόεδρος: Τι άλλο θέλετε να μας πείτε;

Κοτρίδης: Όταν απομάκρυνα τον κόσμο, είδα ότι άρπαξε ένα μεγάλο τζάμι και άρχισε να επιτίθεται στον κόσμο.

Πρόεδρος: Ήταν ξαπλωμένος;

Κοτρίδης: Κάτω ξαπλωμένος και γυρίζει με το σώμα του αρπάζει ένα τζάμι και σηκώνεται πάνω.

Πρόεδρος: Την είδατε αυτή την κίνηση;

Κοτρίδης: Ναι, την είδα, είδα ότι σηκώθηκε και πήρε το γυαλί και άρχισε να επιτίθεται.

Πρόεδρος: Είπατε, ακούσατε τον κόσμο;

Κοτρίδης: Ναι, τον έβλεπα, γύρισε πλάγια και αρπάζει το τζάμι.

Πρόεδρος: Το τζάμι πού το βρήκε;

Κοτρίδης: Από τα σπασμένα, κάτω.

Πρόεδρος: Ήταν μεγάλο κομμάτι;

Κοτρίδης: 30 εκατοστά περίπου.

Πρόεδρος: Ήταν χοντρό;

Κοτρίδης: Ναι.

Πρόεδρος: Και κατά πού πήγε ενώ το κρατούσε;

Κοτρίδης: Έκανε κίνηση προς τον διασώστη, σηκώθηκε όρθιος και μετά ήρθε προς το μέρος μας.

Πρόεδρος: Σηκώθηκε όρθιος, δηλαδή, εκεί που ήταν ξαπλωμένος;

Κοτρίδης: Ναι, τον είδα ότι παραπατούσε, έπεσε στο τραπεζάκι και σηκώθηκε.

Πρόεδρος: Δηλαδή σε πόση απόσταση;

Κοτρίδης: Τρία - τέσσερα μέτρα.

Πρόεδρος: Εσείς επιληφθήκατε να τον συλλάβετε;

Κοτρίδης: Πρώτα ο κ. Ασπιώτης, ήταν ο πρώτος και μετά πήγα κι εγώ και τον βοήθησα στη χειροπέδηση.

Πρόεδρος: Όταν κάνατε τη χειροπέδηση, σε τι κατάσταση ήτανε;

Κοτρίδης: Έφερνε αντίσταση, είχε δύναμη. Το τζάμι έσπασε στο χέρι του πάνω.

Πρόεδρος: Για ποιο λόγο έσπασε;

Κοτρίδης: Μάλλον βρήκε στο έδαφος και έσπασε και μετά αυτό που είχε μείνει το πήραμε.

Πρόεδρος: Και κατά τη χειροπέδηση, σας ρώτησα, τι έκανε;

Κοτρίδης: Δεν υπάκουε στις εντολές και αρχίσαμε να του βάζουμε χειροπέδες.

Πρόεδρος: Εντολές από πότε αρχίσατε να δίνετε;

Κοτρίδης: Από τη στιγμή που σηκώθηκε.

Πρόεδρος: Μίλαγε;

Κοτρίδης: Όχι.

Πρόεδρος: Η αντίσταση πώς ήταν;

Κοτρίδης: Ήταν στις εντολές να γυρίσει το χέρι του πίσω.

Πρόεδρος: Α, στις λεκτικές εντολές.

Κοτρίδης: Ναι.

Πρόεδρος: Όταν πήγατε να του βάλετε τις χειροπέδες;

Κοτρίδης: Δεν έκανε κίνηση, όχι.

Πρόεδρος: Όταν μπήκε στο ασθενοφόρο σε τι κατάσταση ήταν;

Κοτρίδης: Όχι, ήταν σε ένα-δύο λεπτά το πολύ.

Πρόεδρος: Και όλο αυτό το διάστημα δε μίλησε καθόλου; Κάτι να πει, να εκφράσει;

Κοτρίδης: Όχι, όχι, δε θυμάμαι τίποτα.

Πρόεδρος: Πώς ήταν; Είχε αίματα στο πρόσωπο; σε ποια σημεία έτρεχαν αίματα;

Κοτρίδης: Σίγουρα στα χέρια και στα πόδια, κάτω, στα άκρα.

Πρόεδρος: Ο διασώστης είχε προλάβει να του δέσει το κεφάλι;

Κοτρίδης: Απ' ό,τι θυμάμαι, ναι.

Εισαγγελέας: Ήσασταν μαζί με τον Μιχαηλίδη στη μηχανή απάνω;

Κοτρίδης: Ναι, μαζί φτάσαμε. συνοδηγός εγώ.

Εισαγγελέας: Εσείς τον είδατε να του παρέχει τις πρώτες βοήθειες ξαπλωμένος; Ή στα γόνατα;

Κοτρίδης: Ξαπλωμένος κάτω τον είδα, και από πάνω ο διασώστης του είχε ήδη βάλει τις γάζες.

Εισαγγελέας: Γιατί νομίζω ο Μιχαηλίδης μας είπε ήταν στα γόνατα, όχι κάτω.

Κοτρίδης: Όχι, όχι.

Εισαγγελέας: Είδατε να κάνει την κίνηση στον διασώστη με το γυαλί;

Κοτρίδης: Ναι, την είδα την κίνηση.

Εισαγγελέας: Η κίνηση αυτή ήταν επικίνδυνη για τον διασώστη; Γιατί, άλλο ένα μικρό παιδί, άλλο ένα άτομο που δεν είναι στα καλά του και είναι έτοιμο να σωριαστεί, και άλλο ένα υγιές άτομο.

Κοτρίδης: Η κίνηση ήταν επικίνδυνη γιατί... και τον σωματότυπο που είχε, και η δύναμη που πήγαινε... Σίγουρα θα ήταν 70-80 κιλά.

Εισαγγελέας: Το πώς κινούνταν, οι κινήσεις ήταν κανονικές;

Κοτρίδης: Δεν μπορώ να πω αν ήταν κανονικές ή όχι, παραπάτησε σε κάποια φάση, μόνο αυτό θυμάμαι. Τώρα, πόσο μπορούσε να το κάνει ή θα συνέχιζε, δεν ξέρω.

Εισαγγελέας: Όχι για την κίνηση, ρωτάω αν παραπατούσε.

Κοτρίδης: Την επίθεση που έκανε, ήταν σε θέση σχεδόν κάτω, δεν ξέρω αν σηκωνόταν τι θα έκανε.

Εισαγγελέας: Δηλαδή εύκολα τον απέφυγε ο διασώστης.

Κοτρίδης: Σχετικά ναι.

Εισαγγελέας: Όταν λέτε εντολές ήταν μόνο ότι δεν υπάκουε στις εντολές;

Κοτρίδης: Όχι προσπαθούσαμε να του γυρίσουμε τα χέρια, αλλά τα έσφιγγε.

Εισαγγελέας: Τώρα, δεν το δέσατε με χειροπέδες αλλά με πλαστικό;

Κοτρίδης: Όχι, με δεματικά για να κόβονται.

Εισαγγελέας: Μέσα στο ασθενοφόρο ήταν επικίνδυνος;

Κοτρίδης: Δεν το γνωρίζω.

Εισαγγελέας: Αν ήταν επικίνδυνος δε θα μπαίνατε μέσα στο ασθενοφόρο;

Κοτρίδης: Αν ήταν σε έξαλλη κατάσταση θα μας το ζητούσαν και θα μπαίναμε.

Πρόεδρος: Δηλαδή όταν υπάρχει τέτοια επικίνδυνη κατάσταση μπαίνει μέσα, ο αστυνομικός μέσα στο ασθενοφόρο; Υπάρχει θέμα στο να γίνει αυτό;

Κοτρίδης: Δεν έχει τύχει, δεν το έχουμε κάνει.

Πρόεδρος: Σας έχει τύχει να μπειτε εσείς;

Κοτρίδης: Δεν ξέρω. Αν είναι πολύ δραστήριος... εγώ δεν έχω μπει σε ασθενοφόρο.

Πρόεδρος: Δεν έχει πολλή σημασία, ερωτήθηκε άλλος συνάδελφός σας που κατέθεσε. Εσείς λέτε ότι πήρε το γυαλί από κάτω, ο άλλος μας είπε ότι το έσπασε με το πόδι του από τη βιτρίνα και πήρε από εκεί το κομμάτι. Τώρα, αν το είδατε ή δεν το είδατε...

Κοτρίδης: Εγώ έχω εικόνα στο μυαλό μου ότι επειδή ήταν σπασμένη η βιτρίνα το πήρε από εκεί. Τώρα αν ήταν ένα μέτρο πιο εκεί και το πήρε, δεν ξέρω.

Πρόεδρος: Εντάξει, υπάρχουν κι άλλα στοιχεία που θα τα δούμε.

Εισαγγελέας: Στο ασθενοφόρο ήταν δεμένος, έτσι;

Κοτρίδης: Ναι.

Εισαγγελέας: Άρα δεν ήταν επικίνδυνος;

Κοτρίδης: Όχι.

Εισαγγελέας: Επειδή ήταν δεμένος δεν ήταν επικίνδυνος;

Κοτρίδης: Ναι.

Πρόεδρος: Όμως στο ασθενοφόρο, σημασία έχει όταν τον παίρνουν τον ασθενή στο ασθενοφόρο, τα χέρια δεν πρέπει να τα ελευθερώσουν για να δουν τι ιατρική φροντίδα πρέπει να δώσουν;

Κοτρίδης: Αν είχαμε χειροπέδες μπορεί να μας είχε ζητηθεί να τις βγάλουμε, αλλά επειδή ήταν τάρραπ μπορούσε να κοπεί με ένα ψαλίδι που έχουν.

Πρόεδρος: Όταν μπήκε μέσα στο ασθενοφόρο δεν ήταν ήρεμος, δεν κατευνάστηκε;

Κοτρίδης: Ήταν ήρεμος, ναι.

Εισαγγελέας: Είδατε να πιάνει το λαιμό του;

Κοτρίδης: Όχι.

Πρόεδρος: Από την έδρα ερώτηση; Η πολιτική αγωγή;

Παπαπαντολέων: Σε συνέχεια των ερωτήσεων του κ. εισαγγελέα, ο θανών όταν έρχεται προς το μέρος σας, είναι ρωμαλέος, είναι ένα πρόσωπο επιθετικό ή είναι ημιθανής;

Κοτρίδης: Όταν αρπάζουν ένα γυαλί..

Παπαπαντολέων: Στο συγκεκριμένο, όχι τη θεωρητική απάντηση αυτή την αντιλαμβάνομαι όταν κάποιος πιάνει ένα μαχαίρι ένα χατζάρι, μιλάω για το συγκεκριμένο.

Κοτρίδης: Δεν το γνωρίζαμε αυτό αν είχε δεχτεί επίθεση. Εμείς βλέπουμε μια εικόνα ενός ανθρώπου με ένα τζάμι που μπορεί να καταφέρει χτυπήματα παντού.

Παπαπαντολέων: Άρα εσείς καταθέτετε ότι η εικόνα που βλέπετε ήταν ένας ρωμαλέος;

Κοτρίδης: Ρωμαλέος... θα μπορούσε να χτυπήσει κάποιον με αυτό το τζάμι. Έκανε επίθεση προς το μέρος μας, παραπάτησε σε ένα τραπέζι και έπεσε.

Παπαπαντολέων: Όχι, δεν σας ρωτάω αυτό.

Πρόεδρος: Όχι, έχει μια διαφορά, άλλο ένας άνθρωπος που στέκεται καλά στο σώμα του και άλλο, ναι μεν να έχει κάτι στο χέρι, αλλά να φαινόταν από το βάδισμα, από τη στάση, από το να τρέμει. Υπάρχουν διάφορα στοιχεία, δε σημαίνει κάτι ότι κρατάει το γυαλί. Εμείς σας ρωτάμε, έδινε την εικόνα δυνατού ή με μια αδυναμία;

Κοτρίδης: Εγώ θυμάμαι ότι ήταν δυνατός. Η επίθεση ήταν αυτή. Δεν μπορώ να κρίνω αν ήταν σε κάποια κατάσταση που θα μπορούσε να...

Πρόεδρος: Δεν είδατε κάτι; Εμείς θέλουμε να μας πείτε τι είδατε. Είδατε κάτι που να μας δείχνει ότι ο άνθρωπος αυτός παρέπαιε;

Κοτρίδης: Όχι, δεν το αντιλήφθηκα.

Πρόεδρος: Θέλουμε γεγονότα, όχι εξηγήσεις δικές σας.

[Ερωτήσεις από την υποστήριξη της κατηγορίας]

Παπαπαντολέων: Να συνεχίσω, για τη διαύγιά του την πνευματική. Εσείς, η εικόνα που είδατε, ήταν ότι το πρόσωπο αυτό είχε συνείδηση; Τις άκουγε τις εντολές; Τις αντιλαμβανόταν;

Κοτρίδης: Άκουγε τις εντολές. Συνείδηση, τώρα... δεν υπάκουε στις εντολές μας.

Παπαπαντολέων: Γνωρίζετε αν στο ασθενοφόρο ήταν νεκρός;

Κοτρίδης: Ούτε αυτό το γνωρίζω.

Παπαπαντολέων: Θυμάστε τι χρώμα ήταν το πρόσωπό του; Δεν θυμάστε αν ήταν μπλε;

Κοτρίδης: Δεν το θυμάμαι.

Παπαρρούσου: Κύριε μάρτυρα, εσείς επιλαμβάνεστε του περιστατικού γιατί δεχθήκατε την κλήση.

Κοτρίδης: Κλήση, εεε... Για E-52 με αιχμηρό αντικείμενο.

Παπαρρούσου: Θέλετε να εξηγήσετε τι σημαίνει E-52;

Κοτρίδης: Ναι, είναι κλήση για ληστεία.

Παπαρρούσου: Από πού την πήρατε την πληροφορία αυτή;

Κοτρίδης: Από το Κέντρο Άμεσης Δράσης.

Παπαρρούσου: Και φτάνετε εκεί και σε τι κατάσταση τον βλέπετε; Είχε επίδεσμο στο κεφάλι, είχε αίματα;

Κοτρίδης: Δεν ήμουν σε κοντινή απόσταση για να δω τα αίματα.

Παπαρρούσου: Δεν είδατε τα αίματα; Υπάρχει βίντεο που φαίνεται, εσείς δεν τα είδατε;

Κοτρίδης: Όχι, ήμουν σε απόσταση έξι μέτρων.

Παπαρρούσου: Εκεί ρωτήσατε γιατί είναι ο άνθρωπος αυτός σ' αυτή την κατάσταση;

Κοτρίδης: Δεν ρωτήσαμε, πιο μπροστά από εμάς ήταν άλλοι συνάδελφοι που ανέλαβαν αυτοί.

Παπαρρούσου: Ήταν κάποιος από τους κατηγορούμενους εδώ, στο σημείο εκεί όταν φτάσατε;

Κοτρίδης: Δεν το θυμάμαι.

Παπαρρούσου: Εξετάσατε κάποιους μάρτυρες, ρωτήσατε πώς ήρθε σε αυτή την κατάσταση;

Κοτρίδης: Όχι. Εγώ προσωπικά, όχι.

Παπαρρούσου: Και μετά πάμε στην προσπάθεια της σύλληψης, με τι τρόπο τον δεσμεύσατε;

Κοτρίδης: Του πήρα το αριστερό χέρι που είχε κάτω από το σώμα του για να τον ακινητοποιήσω για τους άλλους συναδέλφους.

Παπαρρούσου: Οι άλλοι σε τι κινήσεις;

Κοτρίδης: Τις απαραίτητες για να τον συλλάβουν.

Παπαρρούσου: Τον πάτησαν, τον κλώτσησαν;

Κοτρίδης: Ούτε κλώτσησαν, ούτε πάτησαν.

Παπαρρούσου: Γνωρίζετε πότε πέθανε;

Κοτρίδης: Μετά από 3 ώρες κατέληξε.

Παπαρρούσου: Και το τι έγινε πραγματικά, πότε το μάθατε; Έχουμε εδώ κατηγορούμενους για θανατηφόρα σωματική βλάβη. Ποιοι είναι αυτοί; Τους ξέρετε;

Κοτρίδης: Ο κ. κοσμηματοπώλης και ο μεσίτης.

Παπαρρούσου: Εσείς πότε μάθατε τι έγινε; Πότε πληροφορήθηκε η αστυνομία τι έγινε;

Κοτρίδης: Τα βίντεο που είδαμε μετά... αλλά εμείς το μάθαμε μετά από 3 ώρες.

Παπαρρούσου: Ασχολήθηκε εκ των υστέρων η αστυνομία;

Κοτρίδης: Όχι εμείς.

Παπαρρούσου: Εσείς κληθήκατε να καταθέσετε;

Κοτρίδης: Εγώ όχι... κατέθεσα στην αστυνομία.

[Ερωτήσεις από την υπεράσπιση]

Αναγνωστόπουλος: [Για τον κατηγορούμενο Δημόπουλο] Τότε που ήταν τα περιστατικά πιο πρόσφατα, δώσατε μια κατάθεση, σε αυτήν έχετε πει ότι ενώ ο τραυματιοφορέας έδενε το κεφάλι του και ενώ αυτός έδειχνε ήρεμος, ξαφνικά ξήλωσε ένα μεγάλο τζάμι και σε κατάσταση αμόκ απείλησε τον τραυματιοφορέα;

Κοτρίδης: Ναι, το επιβεβαιώνω.

Πρόεδρος: Και είναι αναγνωστέο.

Αναγνωστόπουλος: Μετά λέτε «σηκώθηκε και προέταξε το γυαλί στον αστυνομικό της ομάδας Ζ»;

Κοτρίδης: Ναι.

Αναγνωστόπουλος: Λέτε μετά ότι έφερε το γυαλί προς το λαιμό του;

Κοτρίδης: Το θυμάμαι, ναι.

Αναγνωστόπουλος: Δηλαδή, όταν εσείς προσπαθούσατε να τον δεσμεύσετε, προσπάθησε να αυτοτραυματιστεί;

Κοτρίδης: Προσπάθησε να φέρει κοντά το τζάμι στο λαιμό του.

Γλύκας: [Για τον κατηγορούμενο Χορταριά] Στην υπηρεσία από πότε ήσασταν;

Κοτρίδης: Από το 2009.

Γλύκας: Προφανώς διακρίνετε αν κάποιος είναι επικίνδυνος ή όχι. Πώς θα τον χαρακτηρίζατε;

Κοτρίδης: Άκρως επικίνδυνο, και για μας και για τους πολίτες. Ήταν επικίνδυνος μέχρι να γίνει η σύλληψή του.

Γλύκας: Για τον διασώστη;

Κοτρίδης: Ήταν επικίνδυνος, ναι.

Γλύκας: Αυτή η συμπεριφορά με τρεις πιθανούς παθόντες τι ήταν; Παρέπαιε;

Κοτρίδης: Έπρεπε ο θανών να συλληφθεί οπωσδήποτε για να μην υπάρξει κάποιος τραυματισμός.

Γλύκας: Αυτή η συμπεριφορά σε 3 πιθανούς παθόντες... από αυτή τη συμπεριφορά, βλέπατε έναν άνθρωπο που ήταν αδύναμος; Παρέπαιε;

Κοτρίδης: Παρέπαιε όταν έπεσε στο τραπέζι, έκανε μια κίνηση 4-5 μέτρα.

Γλύκας: Έκανε μια κίνηση κανονικά, αφού έχουν κινδυνέψει πολίτες και διασώστης;

Κοτρίδης: Ναι.

Γλύκας: Το σήμα είχε να κάνει με ληστεία. Μάθατε αν το σήμα με κάποιο τρόπο να βγαίνει ότι ήταν λανθασμένο;

Κοτρίδης: Όχι. Προφανώς ήταν ληστεία.

Παπαπαντολέων: [παρεμβαίνει] Έχει κριθεί από το πρωτοβάθμιο...

Πρόεδρος: Κύρια συνήγορε, είστε έμπειρη. Αφήστε να συνεχιστεί η διαδικασία.

Γλύκας: Αυτό το σήμα δεν καταγράφηκε ότι ήταν λάθος λοιπόν.

Κοτρίδης: Καθόλου. Τα σήματα είναι στάνταρ. Όταν μας δίνουν ένα σήμα, πάμε προετοιμασμένοι και, όταν είδαμε ότι ο Ζακ ήταν κάτω και του έδιναν τις πρώτες βοήθειες, αφήσαμε να του δώσουν τις πρώτες βοήθειες.

Γλύκας: Θα μπορούσατε να τον χαρακτηρίσετε ρωμαλέο;

Πρόεδρος: Όχι χαρακτηρισμούς.

Γλύκας: Ικανό να μαχαιρώσει;

Κοτρίδης: Ναι, ήταν ικανός.

Γλύκας: Αυτό ο κάθε πολίτης πώς το εκλαμβάνει;

Πρόεδρος: Μας είπε, κ. συνήγορε...

Γλύκας: Αν θέλετε, με τη άδειά σας... ο μέσος συνेतός πολίτης πώς το αντιλαμβάνόταν;

Κοτρίδης: Ναι.

[Ολοκληρώθηκε η κατάθεση του μάρτυρα αστυνομικού Κοτρίδη]

Μάρτυρας Νικόλαος Καλόγρης, ιατροδικαστής

[Προσέρχεται ο μάρτυρας ιατροδικαστής Καλόγρης]

Πρόεδρος: Ελάτε κ. Καλόγρη. Δεν βρίσκουμε τις εκθέσεις...

Παπαρούσου: Είναι στα αναγνωστέα, κυρία πρόεδρε.

Πρόεδρος: Ναι, αλλά δεν τις βρίσκουμε... Υπάρχει δυνατότητα να μας τις δώσετε;

Γλύκας: Άρα αυτό σας δυσκόλεψε να βγάλετε άκρη. Αν δεν την έχετε διαβάσει, να διακόψουμε πάντως...

Πρόεδρος: Κύριε συνήγορε, αφήνετε λίγο...;

Καλόγρης: Ναι και έκανα την νεκροψία - νεκροτομή μαζί με την κ. Μαριανού.

Πρόεδρος: Θα μας πείτε;

Καλόγρης: Έγινε μια καταγραφή των κακώσεων, όπως περιγράφονται και, στη συνέχεια, αυτές τις κατηγοριοποιήσαμε σε σχέση με τον μηχανισμό θανάτου και, κάποιες ήταν συμβατές με πρόκληση από τέμνον όργανο, όπως γυαλί, κάποιες από πρόσκρουση σε ανένδοτη επιφάνεια, κάποιες από θλων αμβλύ όργανο, όπως ένα χέρι ή ένα πόδι ανθρώπινο [...] στη συνέχεια διενεργήθηκε, σε μεταγενέστερη φάση, επανέλεγχος.

Πρόεδρος: Ο έλεγχος διενεργήθηκε σε μεταγενέστερη φάση; Εσείς λοιπόν εξετάσατε, σε πρώτη φάση το ίδιο το σώμα. Και, έχοντας φτάσει εκεί, τι έχετε διαπιστώσει;

Καλόγρης: Η αιτία θανάτου που δώσαμε πρόχειρα ήταν απροσδιόριστη, εν αναμονή των εξετάσεων.

Πρόεδρος: Άρα μας λέτε ότι τα τραύματα, κανένα από αυτά δεν ήταν από μόνα τους θανατηφόρα, σωστά;

Καλόγρης: Ναι, σωστά.

Πρόεδρος: Πριν φτάσετε στα εργαστηριακά, δεν μπορείτε να προσδιορίσετε κάτι;

Καλόγρης: Όχι. Και στη συνέχεια, προχωράμε σε πλήρη εργαστηριακό έλεγχο, τοξικολογικός έλεγχος. Αυτή η τοξικολογική εξέταση δεν κατέδειξε ιδιαίτερα πράγματα [...] 0,26mg/ml που ήταν μια χαμηλή συγκέντρωση και ένα φάρμακο, η ιμπουπροφένη, σε χαμηλή συγκέντρωση επίσης, που δεν ήταν ενδεικτικό κάποιας κατάστασης.

Πρόεδρος: Αυτό συνδέεται με την αντιροθετική θεραπεία;

Καλόγρηας: Όχι, δεν συνδέεται. Στη συνέχεια στείλαμε στο παθολογοανατομικό εργαστήριο όλα τα ζωτικά όργανα.

Πρόεδρος: Στείλατε εγκέφαλο, καρδιά... θα το δείτε από την έκθεσή σας.

Καλόγρηας: Εγκέφαλο, καρδιά, ολόκληρα αυτά, και τμήματα πνευμόνων, ήπατος, και νεφρού και αυτά εξετάστηκαν από τον κ. Ευτυχιάδη.

Πρόεδρος: Δηλαδή εξέτασε τα όργανα;

Καλόγρηας: Ναι, έκανε πλήρη εξέταση και η απάντηση ήταν ότι βρέθηκαν ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις μυοκαρδίου.

Πρόεδρος: Όταν λέμε ισχαιμικού τύπου, τι εννοούμε; Τι παθαίνει η καρδιά; Δεν παίρνει οξυγόνο από τις στεφανιαίες αρτηρίες;

Καλόγρηας: Υποοξυγόνωση της καρδιάς. Συνήθως αποτέλεσμα καρδιακής πάθησης, σε αυτή την περίπτωση τα στεφανιαία ήταν καθαρά και, με δεδομένη και την ηλικία του, ούτε άλλα ευρήματα από την καρδιά που να δικαιολογούν...

Πρόεδρος: Δεν υπήρχε δηλαδή καρδιακή πάθηση;

Καλόγρηας: Σωστά.

Πρόεδρος: Αυτό το πήρατε ως απάντηση; Εσείς δεν μπορούσατε να το διαπιστώσετε;

Καλόγρηας: Εμείς είδαμε μια καρδιά φυσιολογικού βάρους και μεγέθους, και πρέπει πάντα να τη στείλεις σε παθολογοανατόμο για πλήρη εξέταση.

Πρόεδρος: Δηλαδή δεν είχε στεφανιαίες βουλωμένες. Τι άλλα μπορούσαν να οδηγήσουν σε αυτό;

Καλόγρηας: Σωστά, δεν είχε καθόλου. Η καρδιά δεν είχε κάτι που να δικαιολογεί τέτοιες αλλοιώσεις μυοκαρδίου. Από τα υπόλοιπα, υπήρχε μια καθολική λιπώδης διήθηση του ήπατος, που δεν είναι κάτι που το βλέπουμε σπάνια, ίσως είναι σπάνιο για έναν άνθρωπο 33 ετών. Υπάρχουν κι άλλες παθήσεις, που μπορεί να τις βρούμε και σε νεότερες ηλικίες. Η λιπώδης διήθηση του ήπατος είναι μια βλάβη, που είναι όμως άγνωστη στον ασθενή, αλλά δεν συνιστά σε καμία περίπτωση αιτία θανάτου. Για να καταλήξει κάποιος πρέπει να περάσουν πολλά χρόνια και να καταλήξει από κίρρωση του ήπατος αν καταλήξει τελικά από αυτό.

Πρόεδρος: Υπήρχε σαν κάτι που παρατηρήθηκε.

Καλόγρηας: Ναι, γιατί η ιστολογική καταγράφει όλα τα ευρήματα.

Πρόεδρος: Ως αιτία δεν μπορούσε, όμως, να τον οδηγήσει σε αιφνίδιο θάνατο.

Καλόγρηας: Σε καμία περίπτωση.

Πρόεδρος: Αυτό πώς φαίνεται; Τι δημιουργείται στις αρτηρίες;

Καλόγρηας: Είναι μια ειδική εικόνα, που θα σας εξηγήσει ο κ. Ευτυχιάδης. Βλέπει ένα εύρημα που κανονικά δεν πρέπει να υπάρχει. Βλέπει ότι τα κύτταρα έχουν ισχαιμίσει. Αυτό μπορεί να φαίνεται ως μια διαφοροποίηση των κυττάρων, αλλά δεν μιλάμε για έμφραγμα. Πρέπει να εξηγήσουμε πώς

εγκαταστάθηκαν. Εδώ αποκλείσαμε ότι εγκαταστάθηκαν από ισχαιμική νόσο, αποκλείσαμε ότι σχετίζονται με οποιαδήποτε τοξική αιτία.

Πρόεδρος: Λέτε ότι «δεν εμπλέκεται μηχανικός μηχανισμός». Τι εννοείτε;

Καλόγρης: Ούτε κάποια παθολογία από την καρδιά, ούτε κάποιο τέτοιο εύρημα.

Πρόεδρος: «Μηχανικός» ποιος είναι;

Παπαρούσου: Μήπως δεν έχει τυπωθεί σωστά;

Καλόγρης: Αν είχε νέκρωση ωρών, θα είχαμε διαφορετικά ευρήματα. Έτσι λοιπόν αναζητήσαμε για ποιο λόγο εγκαταστάθηκαν. Είναι γνωστό στην ιατροδικαστική ότι όταν υπάρχουν τραύματα στο σώμα, ανεξάρτητα αν είναι θανατηφόρα, αν είχαμε θανατηφόρα κάκωση δε θα χρειαζόμασταν το μηχανισμό για να εξηγήσουμε. Όταν υπάρχουν ισχαιμικές αλλοιώσεις μυοκαρδίου, μπορούν τα τραύματα αυτά να πυροδοτήσουν ένα μηχανισμό στρες, με την ιατρική έννοια του όρου. Όταν υπάρχει εξωτερικός παράγοντας που βάζει σε κίνδυνο τη λειτουργία του σώματος, μπαίνει σε λειτουργία ο μηχανισμός στρες...

Πρόεδρος: Μπορείτε να μας το πείτε πιο απλά; Τι κινητοποιείται; Τι γίνεται; Δεν είναι ψυχολογικό;

Καλόγρης: Δεν είναι. Μπορεί και να είναι, αλλά όταν υπάρχουν τραύματα, δεν είναι ψυχολογικό. [...] Αποκλείουμε ότι οι αλλοιώσεις αυτές μπορούν να δημιουργηθούν από άλλον παράγοντα, γνωρίζουμε ότι αυτά τα τραύματα μπορούν από μόνα τους να δημιουργήσουν μηχανισμό στρες, που μπορούν να προκαλέσουν ισχαιμία του μυοκαρδίου. Αυτό συμβαίνει συχνά σε ανθρώπους που έχουν μια στεφανιαία νόσο. Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα έβγαιναν από την εξίσωση τα τραύματα, αλλά θα ήταν διαφορετική η ποσοτικοποίηση του τι φταίει και πόσο. Εδώ είναι πιο ξεκάθαρο, γιατί ο θανάτων δεν είχε στεφανιαία νόσο. Οπότε οι αλλοιώσεις του μυοκαρδίου συνδέονται άμεσα με τις κακώσεις. Δεν υπάρχει κάποιος τρόπος να πούμε ότι η μία κάκωση είναι χειρότερη από την άλλη. Συνολικά, με όποιον τρόπο και αν προκλήθηκαν, συνετέλεσαν.

Πρόεδρος: Ποια άλλη περίπτωση θα μπορούσατε να μας πείτε;

Καλόγρης: Έχουμε ένα τροχαίο, για παράδειγμα, δεν έχει θανατηφόρες κακώσεις, έχει κοψίματα, τραυματισμούς, και μετά από μισή ώρα πεθαίνει. Κάποιος ο οποίος εμπλέκεται σε ένα τροχαίο και μετά από μισή ώρα πεθαίνει, είναι προφανές ότι πεθαίνει από το τροχαίο. Απλώς η ιατροδικαστική έρχεται να το αποτυπώσει επιστημονικά.

Πρόεδρος: Λέτε «με την ιατρική έννοια του όρου». Έτσι που το λέτε, καταλαβαίνω ότι η αντίδραση του οργανισμού...

Καλόγρης: Δεν μπορούμε να αναλύσουμε όλο τον μηχανισμό σε μια κατάθεση, αλλά θα σας διαβάσω δύο γραμμές από το βιβλίο του καθηγητή Κουτσελίνη: «τραυματισμοί ποικίλης έντασης...» [διαβάζει] «είναι δυνατόν να προκαλέσουν μηχανισμό στρες...». Εδώ μιλάμε για τραύματα, αυτό είναι το βασικό μας στοιχείο. Αν υπάρχει ένας μηχανισμός πανικού δεν μπορούμε να τον αξιολογήσουμε, εμείς στηρίζομαστε μόνο σε αντικειμενικά ευρήματα και δεν κάνουμε υποθέσεις, και τα ευρήματά μας λένε ότι, από τη στιγμή που ο θανάτων δεν είχε καρδιοπάθεια, δεν είχε αλλοιώσεις, τα τραύματα που, συνολικά, δεν είναι και λίγα, είναι 22, ανεξάρτητα από το πώς προκλήθηκαν τα τραύματα, είναι αυτά που οδήγησαν στις αλλοιώσεις του μυοκαρδίου.

Πρόεδρος: Έχετε δει άλλα περιστατικά;

Καλόγρης: Έχω δει και σε τροχαία.

Πρόεδρος: Συγκεκριμένα περιστατικά που να έχετε διαπιστώσει αυτό;

Καλόγρης: Βέβαια, ναι, εγκατάσταση ισχαιμίας μυοκαρδίου που κατέληξε μετά από μία ώρα. Εκεί όμως ο ασθενής είχε και ένα μικρό βαθμό στενώσεων, που δεν προκάλεσαν το αποτέλεσμα, αλλά το επηρέασαν. Δεν είναι συχνό, προφανώς, αλλά στη συγκεκριμένη είναι αυτό που συνέβη. Γιατί ένα ερώτημα, είναι «καλά, όσοι έχουν τέτοια τραύματα πεθαίνουν;». Όχι βέβαια, 5 άνθρωποι σε ένα τροχαίο και πεθαίνει ο ένας, ότι έζησαν οι 4 δεν σημαίνει ότι ο ένας δεν πέθανε από αυτό. Η ιατροδικαστική έτσι λειτουργεί. Καταλήγει στην αιτία και προσπαθεί να τα συνδέσει με τα προηγηθέντα περιστατικά που έχουν προηγηθεί. Εδώ δεν είχαμε παθολογία, δεν είχαμε τοξικολογικά ευρήματα, αλλά είχαμε τραύματα. Με τα προηγηθέντα περιστατικά, βρίσκουμε την αιτία θανάτου και στη συνέχεια βλέπουμε τι ήταν αυτό που το προκάλεσε, άρα λοιπόν είναι ξεκάθαρο ότι συνδέονται αιτιωδώς με την ισχαιμία, ανεξάρτητα από το πώς προκλήθηκαν και επειδή και στο πρωτόδικό ήταν μια μεγάλη κουβέντα, δεν μπορώ να σας πω ποιο από τα τραύματα.

Εισαγγελέας: Έγιναν 2 ιστολογικές και μια τοξικολογική σωστά;

Καλόγρης: Η μια ιστολογική δεν είναι εις γνώση μου.

Αναγνωστόπουλος: Είναι μια ιστολογική αλλά ζητήθηκε και μια συμπληρωματική.

Εισαγγελέας: Μια Αθήνα, μια Θεσσαλονίκη και μια...;

Καλόγρης: Μια δεύτερη ιστολογική έγινε σε δύο στάδια, ας θεωρήσουμε, γιατί δεν ήταν ξεκάθαρη.

Εισαγγελέας: Πάντοτε ζητάτε ιστολογικές και τοξικολογικές;

Καλόγρης: Όχι, δεν είναι υποχρεωτικό, αλλά όταν δεν έχουμε ξεκάθαρη αιτία θανάτου.

Εισαγγελέας: Εδώ είχατε μια πολύ δύσκολη περίπτωση;

Καλόγρης: Ναι, που ήθελε διερεύνηση.

Εισαγγελέας: Έχω δει και σε δικές σας εκθέσεις ότι βάζετε «πρόσφατες αλλοιώσεις του μυοκαρδίου». Εδώ δεν το λέτε.

Καλόγρης: Εδώ αντέγραψα ό,τι μου έστειλε η ιστολογική, είναι βέβαιο ότι είναι πρόσφατες, γιατί εγκαθίστανται προθανατίως, αλλά όταν έχω εγώ την ευθύνη του περιστατικού, αναλαμβάνω την ευθύνη αυτού που λέω.

Εισαγγελέας: Εάν είχαμε κάποιο θέμα της καρδιάς πριν το επεισόδιο;

Καλόγρης: Όχι, δεν είχαμε.

Εισαγγελέας: Θα φαίνονταν στη νεκροψία;

Καλόγρης: Αν ήταν ωρών θα το βλέπαμε. Θα έβλεπα μια εικόνα διαφορετική στο μυοκάρδιο και ο Ευτυχιάδης θα έβλεπε κατάτμηση των καρδιακών κυττάρων.

Πρόεδρος: Τι λέμε μυοκάρδιο;

Καλόγρηας: Ο μυς της καρδιάς, η ίδια η καρδιά.

Εισαγγελέας: Αν είχαμε τις ισχαιμικές αλλοιώσεις δηλαδή θα το βλέπατε στη νεκροψία;

Καλόγρηας: Σωστά.

Εισαγγελέας: Εδώ είχαμε θρόμβωση;

Καλόγρηας: Όχι, ό,τι λέει η ιστολογική.

Εισαγγελέας: Είχαμε διάχυτη ισχαιμία;

Καλόγρηας: Όχι, το μυοκάρδιο υποαρδευτήκε, με αποτέλεσμα να έχουμε αυτή την εικόνα στο μικροσκόπιο.

Εισαγγελέας: Το διάχυτη είναι διαφορετικό;

Καλόγρηας: Δεν είναι δόκιμος όρος, δεν το χρησιμοποιούμε.

Εισαγγελέας: Είπατε ότι προκλήθηκαν από τα χτυπήματα. Πριν τα χτυπήματα είχαμε μια συμπεριφορά... δεν ξέρω αν έχετε δει το βίντεο.

Καλόγρηας: Το έχω δει ως τηλεθεατής.

Εισαγγελέας: Αυτή η συμπεριφορά πριν τα χτυπήματα επηρέασε;

Καλόγρηας: Κοιτάζτε, δυστυχώς ή ευτυχώς εμείς μένουμε στα αντικειμενικά ευρήματα. Δεν μπορώ να το κρίνω. Από τη στιγμή που μια συνήθεια ή μια συμπεριφορά δεν αποτυπώνεται στα ζωτικά όργανα, δεν μπορώ να την κρίνω.

Εισαγγελέας: Σε τι διαφέρουν τα χτυπήματα από μια εργώδη προσπάθεια;

Καλόγρηας: Καταρχήν το να εκτιμήσεις μια κλινική εικόνα, δεν είναι έργο του ιατροδικαστή. Η εργώδης προσπάθεια έχει τόσο πλατιά δράση, μπορεί να είναι από κρίση πανικού, από οτιδήποτε.

Εισαγγελέας: Σε αυτό που είπατε για το τροχαίο, αν κάποιος δεν έχει καμία αμυχή, θα το αποδώσετε στο τροχαίο;

Καλόγρηας: Εμείς μένουμε στο δικό μας αντικείμενο, να καταδείξουμε την αιτία θανάτου σε σχέση με τα αντικειμενικά ευρήματα. Η νεκροτομή δεν έχει την ικανότητα να αποτυπώσει τις συνήθειες του ανθρώπου. Πίνει πολύ, καπνίζει πολύ, εμάς αυτό δεν μας αφορά εάν αυτό δεν φαίνεται με αντικειμενικότητα στην εξέταση. Αν δεν αποτυπώνεται στα όργανα, δεν συνεκτιμάται.

Εισαγγελέας: Είπατε λιπώδης διήθηση. Αν αυτό συντελούσε στο αποτέλεσμα, θα φαινόταν ιατροδικαστικά;

Καλόγρηας: Δεν μπορεί να συντελέσει, γιατί δεν είναι αιτία θανάτου αυτό.

Εισαγγελέας: Εσείς θα το βλέπατε ιατροδικαστικά;

Καλόγρηας: Δεν είναι αν θα το βλέπαμε. Είναι ότι δεν προκαλεί αιφνίδιο θάνατο. Αν με ρωτάτε αν συνετέλεσε, ο καθένας έρχεται στη ζωή με μια ισορροπία υγείας. Αντικειμενικά, λοιπόν, η λιπώδης

διήθηση του ήπατος δεν είναι αιτία θανάτου, δεν είναι ασθένεια, είναι μια κατάσταση. Δε θα πέθαινε από το ήπαρ εκείνη την ημέρα, μπορεί μετά από 30 χρόνια, αν εξελισσόταν...

Πρόεδρος: Είναι μια εξελικτική κατάσταση.

Εισαγγελέας: Διαπιστώθηκε επίσης έντονο οίδημα πνευμόνων και κυττάρων μακροφάγων που φαγοκυτταρώνουν σιδηρίνη... χαρακτηρίζετε το οίδημα ως μη ειδικό εύρημα.

Καλόγρηας: Όταν σταματάει η καρδιά, κάνει αυτό το πνευμονικό οίδημα. Και στο τροχαίο, αν ζήσει 20 λεπτά, μπορεί να κάνει αυτό το εύρημα. Και στο ανεύρυσμα, επειδή δεν μας βοηθάει ιδιαίτερα, το χαρακτηρίζουμε ως μη ειδικό.

Εισαγγελέας: Αυτά τα μακροφάγα που φαγοκυτταρώνουν σιδηρίνη;

Καλόγρηας: Και αυτό είναι μη ειδικό εύρημα. Μπορεί να είναι σε έναν καπνιστή, μπορεί να είναι σε κάποιον που ζει με μόλυνση στο κέντρο της Αθήνας. Είναι κύτταρα που τρώνε τις ουσίες που μπαίνουν στον πνεύμονα, όσες φορές έχουμε προσπαθήσει να χρονολογήσουμε την βλάβη, είναι ατυχής προσπάθεια. Είναι τόσο μη ειδικά, που η εμπειρία μας λέει ότι είναι μια περιγραφή που δεν βοηθάει ιδιαίτερα.

Εισαγγελέας: Έχουμε μαρτυρίες ότι πριν να μπει στο ασθενοφόρο πιάνει το λαιμό του και δεν μπορεί να αναπνεύσει. Εσείς αυτό μπορείτε να το εξηγήσετε επιστημονικά;

Καλόγρηας: Αν έχει ήδη εγκατασταθεί το πνευμονικό, κάνει μια δυσχέρεια, αλλά δεν μπορώ να το κρίνω. Και δεν ξέρω και αυτός που το περιγράφει είναι ειδικός για να καταλάβει τι συμβαίνει σε μια τέτοια κατάσταση.

Εισαγγελέας: Όχι, δεν είναι γιατρός.

Καλόγρηας: Φαντάζομαι ότι μπορούν να γίνουν πολλές κινήσεις που δεν μπορούν να ερμηνευτούν.

Εισαγγελέας: Βρέθηκε επίσης αυτή η υπαρχνοειδής αιμορραγία.

Καλόγρηας: Κατά τη νεκροτομή, αν δείτε στη 2η σελίδα, μας φάνηκε λίγο πιο διαφορετική η χροιά σε αυτό το σημείο. Περιγράφει ο παθολογοανατόμος [...]. Αυτό συνήθως συμβαίνει σε πολλές αιτίες, σε τοξίκωση, σε άλλους μηχανισμούς. Αλλά ξέρουμε ότι η υπαρχνοειδής αιμορραγία, είναι ένα ήπιο εύρημα.

Εισαγγελέας: Θα μπορούσε να εξελιχθεί αυτή η αιμορραγία;

Καλόγρηας: Ναι, θα μπορούσε. Έχει σχέση με τα τραύματα όμως, είχε τραύματα στο κεφάλι.

Εισαγγελέας: Τώρα, στην ιστολογική διαπιστώθηκε κατάτμηση των καρδιακών ινών και απουσία νεκρώσεων.

Καλόγρηας: Αυτά θα σας τα πει ο παθολογοανατόμος. Η νέκρωση είναι ότι θα είχε γίνει έμφραγμα, η κατάτμηση είναι προφανώς αυτές οι αλλοιώσεις του μυοκαρδίου.

Εισαγγελέας: Γιατί μιλήσατε ότι σταμάτησε το οξυγόνο και νεκρώθηκαν.

Καλόγρηας: Όχι, δεν νεκρώθηκαν, υποαρδύεται. Αν είχε έμφραγμα, θα φαινόταν.

Εισαγγελέας: Η καρδιά υγιέστατη, έτσι;

Καλόγρηας: Ναι και φυσιολογικού βάρους, και το επιβεβαιώνει και το μικροσκόπιο, 270 γραμμάρια αν θυμάμαι καλά, γιατί είναι κι αυτό σημαντικό.

Εισαγγελέας: Το ότι έπασχε από AIDS(sic) υπάρχει περίπτωση να συνετέλεσε στην αιτία θανάτου;

Καλόγρηας: Όχι, και εμείς δεν είδαμε κάτι πέρα από το ήπαρ, που το εξήγησα.

Εισαγγελέας: Ούτε το 0,26 αλκοόλ;

Καλόγρηας: Όχι, είναι μια χαμηλή δόση και κάτω από το όριο και της οδήγησης.

Πρόεδρος: Εδώ είπατε ότι εμείς γνωρίζουμε ότι έχει προηγηθεί μια συμπεριφορά του θανόντος στο κατάστημα, φαίνεται ενεργητικά, επιθετικά. Δεν υφίσταται κάτι, εκείνος δρα.

Καλόγρηας: Όχι, οι ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις είναι τελικό στάδιο θανάτου, δεν συνδέονται.

Πρόεδρος: Τα τραύματα είναι αυτοτελώς αιτία;

Καλόγρηας: Τα τραύματα, με όποιο μηχανισμό και αν προκλήθηκαν, είναι από μόνα τους αιτία.

Πρόεδρος: Δηλαδή το τραύμα που κάνει μόνος του, μπορεί να τον οδηγήσει σε ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις;

Καλόγρηας: Το έχουμε πει, όλα τα τραύματα, ανεξάρτητα από τον μηχανισμό, έχουν συνετέλεσει.

Πρόεδρος: Δηλαδή μπορεί κάποιος να αυτοτραυματιστεί και να το πάθει;

Καλόγρηας: Ναι, φυσικά, ανεξαρτήτως του μηχανισμού πρόκλησης.

Πρόεδρος: Και γι' αυτό είναι αντικειμενικός παράγοντας και το χαρακτηρίζετε ιατρικού τύπου;

Καλόγρηας: Σωστά και γι' αυτό είναι στα όρια της υπερβολής αυτό που έχουμε κάνει στην έκθεσή μας. Ανεξάρτητα αν είναι από το τραπέζι, χέρι ή πόδι τα 22 αυτά τραύματα συνετέλεσαν στο να επέλθουν οι ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις.

Πρόεδρος: Στο χέρι είχε;

Καλόγρηας: Πρέπει να τα δω γιατί είναι και 22. Χέρι, αγκώνας, ναι.

Αναγνωστόπουλος: [παρεμβαίνει] Και στα άκρα νομίζω γράφει.

Πρόεδρος: Στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό;

Καλόγρηας: Όλα τα τραύματα συνετέλεσαν.

Εισαγγελέας: Είπατε ότι όλα τα τραύματα μπορούν να ποσοτοποιήσουν; Μπορεί κάποιο να μην επέφερε;

Καλόγρηας: Προφανώς.

Εισαγγελέας: Αυτή τη συμπεριφορά μέσα στο κοσμηματοπωλείο γιατί την αποκλείετε ότι μπορεί να συνετέλεσε στο στρες;

Καλόγρηας: Δεν την αποκλείω αλλά δεν μπορώ ως ιατροδικαστής να τοποθετηθώ με υποθέσεις, μόνο με αντικειμενικά ευρήματα.

Σύνεδρος: Το στρες που λέτε ως μια διαδικασία εγρήγορσης είναι μια βιοχημική διαδικασία;

Καλόγρηας: Είναι μια βιοχημική διαδικασία, έκκριση ουσιών και που διαταράσσουν την ισορροπία. Αυτό που ξέρουμε είναι ότι η ισχαιμία μπορεί να προκληθεί όταν εξωτερικοί παράγοντες διαταράσσουν την ισορροπία και δεν είναι άγχος, είναι το στρες με την ιατρική έννοια του όρου, προσπαθεί ο οργανισμός να ξεπεράσει αυτή τη διαταραχή στην ισορροπία που μπορεί να προκληθεί από κάποιο χτύπημα.

Εισαγγελέας: Αυτή η λειτουργία δεν φαίνεται σε κάποιο όργανο;

Καλόγρηας: Όχι αυτό δεν μπορεί να αποτυπωθεί, ότι βρήκα αυτό και αυτό σημαίνει ότι έπαθε στρες, ούτε ο παθολογοανατόμος.

[Ερωτήσεις από την υποστήριξη της κατηγορίας]

Παπαπαντολέων: Εάν έχετε δει και το βιντεοληπτικό υλικό, εάν αυτό το συμβάν είχε λήξει με το να έρθει η αστυνομία και να συλλάβει τον Ζαχαρία Κωστόπουλο, μέσα στο κοσμηματοπωλείο. Το ίδιο συμβάν, αν το διακόψουμε σε ένα χρόνο προγενέστερο, δεν εμφανίζονται δηλαδή ποτέ οι κατηγορούμενοι, δεν υπάρχουν χτυπήματα, δεν υπάρχει καμία κάκωση...

Γλόκας: [Παρεμβαίνει] Θα μας επιτρέψετε κι εμάς τέτοιες ερωτήσεις.

Καλόγρηας: Σε οποιαδήποτε σημείο αν έχει διακοπεί κάτι, χωρίς εγκατάσταση τραυμάτων, δε θα είχε πεθάνει. Πότε δημιουργήθηκαν τα τραύματα δεν ξέρω αλλά αν δεν είχε τραύματα δε θα είχε προκληθεί ισχαιμία. Αν δεν είχε τραύματα, δεν θα είχε εγκαταστήσει την ισχαιμία.

Παπαπαντολέων: Έχουν γίνει 2 τοξικολογικές. Εσείς διαπιστώσατε ότι ο θανών ήταν χρήστης ουσιών ή αλκοολικός, ένα πρόσωπο που αν ήταν τοξικομανής, διαπιστώθηκε ότι ο άνθρωπος αυτός έκανε κατάχρηση ναρκωτικών ουσιών ή αλκοόλ; Από τα ευρήματα που έχετε.

Καλόγρηας: Η τοξικολογική έχει συγκεκριμένο στόχο, να δείξει αν ήταν υπό την επήρεια ή όχι, μέχρι 48 ώρες πριν. Ο Κωστόπουλος δεν ήταν υπό την επήρεια, και δεν μας ενδιαφέρει αν είχε πει την προηγούμενη μέρα, γιατί δεν έχει συντελέσει στο θάνατο.

Παπαπαντολέων: Ωραία, άρα, σε κάθε περίπτωση, δεν έπαιξε σε κανένα ρόλο η τοξικολογική εξέταση. Εάν 3 μήνες πριν είχε κάποιο λιποθυμικό επεισόδιο, η επειδή έχει χαμηλό αιματοκρίτη, αυτό έχει συντελέσει στο θάνατο αυτού του ανθρώπου;

Καλόγρηας: Σε καμία περίπτωση. Τώρα το ιστορικό του θανόντος δεν είναι δική μας δουλειά να το κρίνουμε. Εμείς ως ιατροδικαστές η παραγγελία που δεχτήκαμε ήταν να βρούμε από τι πέθανε.

Παπαπαντολέων: Δε θέλω να επαναλάβω ερωτήσεις για να κουράσω τον μάρτυρα. Δεν έχουμε ζητήματα ηπατικής εγκεφαλοπάθειας. Άρα οτιδήποτε συνέβη στο συκώτι του δεν σχετίζεται με την ημέρα εκείνη.

Καλόγρηας: Όχι, σε καμία περίπτωση. Δε σχετίζεται με τον θάνατο.

Παπαπαντολέων: Ούτε η αντιοροθετική αγωγή που λάμβανε;

Καλόγρηας: Εξετάζουμε πώς έχουν επηρεαστεί τα ζωτικά του όργανα, και μπορεί να έπαιξε ένα ρόλο στη λιπώδη διήθηση, αλλά ως εκεί.

Παπαπαντολέων: Άρα η εικόνα ήταν ενός υγιούς ανθρώπου;

Καλόγρηας: Είχε HIV, εμείς εξετάζουμε εάν αυτό συνετέλεσε στον θάνατό του, για την αιτία θανάτου το AIDS δεν έπαιξε ρόλο.

Παπαπαντολέων: Όταν κάνετε τη νεκροψία, ζητάτε ιατρικό φάκελο του θανόντος; Είναι ένα στοιχείο που σας είναι χρήσιμο;

Καλόγρηας: Αυτά είναι δικονομικά ζητήματα, είναι μια πραγματογνωμοσύνη η ιατροδικαστική πράξη. Εμείς είμαστε παραγγελλόμενη υπηρεσία, δεν ζητάμε, μας ζητάνε. Δεν έχουμε το δικαίωμα να ζητήσουμε κάτι από την ανάκριση.

Παπαπαντολέων: Δεν είναι κάτι που χρειάζεστε επιστημονικά;

Καλόγρηας: Όχι. Ανεξάρτητα από το ιστορικό, αν δεν αποτυπώνεται σε όργανα, δεν δικαιούμαστε να το πούμε. Σας είπα και πριν το παράδειγμα με τον διαβήτη.

Εισαγγελέας: Είπατε ότι δεν έχετε δικαίωμα να ζητήσετε. Η περίπτωση να ζητήσετε ιατρικό φάκελο για να βοηθηθείτε; Ζητήσατε ιστολογική εξέταση π.χ., το ιστορικό;

Καλόγρηας: Μα δεν είμαστε προανακριτικοί υπάλληλοι. Νομίζω ότι για τον συγκεκριμένο υπήρχε η πληροφορία ότι είναι θετικός σε HIV, αλλά και επιστημονικά δεν θα μπορούσε να βοηθήσει γιατί έχουμε την εικόνα σε όλα τα όργανα.

Πρόεδρος: Αφού πρέπει να δείτε επάνω σε αυτό που βλέπετε εκείνη την ώρα, γνωρίζουμε πώς δουλεύει, ανακριτικά πώς γίνεται. Παίρνετε τα στοιχεία ακριβώς που βλέπετε;

Καλόγρηας: Αν κάτι δεν αποτυπώνεται στα όργανα, δεν το λαμβάνουμε υπόψιν.

Παπαρρούσου: Σε συνέχεια αυτού του προβληματισμού, εσείς, είχατε ανάγκη να λάβετε καμία επιπλέον πληροφορία ή ήταν η υπόθεση σαφής και καθαρή;

Καλόγρηας: Όχι, ήταν σαφές.

Παπαρρούσου: Να σας θέσω μερικά τεχνικά ζητήματα: πώς έγινε αυτή η ιατροδικαστική έκθεση; Παρευρέθη ο κύριος Τσαντίρης. Στο ζήτημα των τραυμάτων, θυμάστε αν ο κ. Τσαντίρης διατύπωσε μια κάπως διαφορετική επιστημονική άποψη, αποδίδοντας μεγαλύτερη σοβαρότητα στα χτυπήματα της κεφαλής;

Καλόγρηας: Δεν το θυμάμαι, αν το αποτυπώνει στην έκθεσή του εννοείτε ή στην ιατροδικαστική;

Παπαρρούσου: Επειδή, βλέποντας την πρωτόδικη απόφαση...

Καλόγρηας: Έχω τοποθετηθεί κι εγώ στο πρωτόδικο. Σε μια σειρά τραυμάτων από 1 έως 22, προφανώς λέει ότι τα τραύματα κεφαλής είναι σοβαρότερος παράγοντας από αυτά των ποδιών, φερυεπίν. Η κοινή λογική το λέει ότι είναι πιο σοβαρά από ένα τραύμα στο γόνατο. Σε ένα γενικό πλαίσιο πολλών τραυμάτων, μπορούμε να πούμε με μια σχετική ασφάλεια ότι ό,τι είναι από τον λαιμό και πάνω είναι σοβαρότερο.

Παπαρρούσου: Εάν υπήρχε κάποια εγκατεστημένη νόσος η οποία οδήγησε τον Ζαχαρία Κωστόπουλο στον θάνατό του, πού βρήκε να πεθάνει σε αυτό το κοσμηματοπωλείο; Εάν υπήρχε

εγκατεστημένη νόσος που να ήταν η αιτία του θανάτου. Υπήρχε εγκατεστημένη νόσος στον Ζαχαρία Κωστόπουλο; Να το επαναλάβουμε και πάλι...

Καλόγρης: Δεν υπήρχε και δεν ετέθη ποτέ τέτοιο ζήτημα. Δεν διαπιστώθηκε κάτι.

Παπαρρούσου: Πρέπει να δούμε το βιντεοληπτικό υλικό.

Πρόεδρος: Μετά, σας παρακαλώ.

Παπαρρούσου: Βρίσκονται αναφορές σε αυτό το βιντεοληπτικό υλικό τις οποίες δεν έχουμε δει και μιλάμε κάνοντας ότι τα έχουμε δει, ενώ δεν τα έχουν δει.

Πρόεδρος: Δεν μπορείτε να έχετε τον μάρτυρα...

Παπαρρούσου: Εσείς αναφερθήκατε σε «εργώδες»... χωρίς να δείτε αν υπάρχει εξωτερικό ερέθισμα.

Γλύκας: [Παρεμβαίνει] Επειδή θα πάρουμε χρόνο, μήπως διακόπταμε για λίγο;

Πρόεδρος: Όχι.

[Ερωτήσεις από την υπεράσπιση]

Αναγνωστόπουλος: Όταν διενεργήσατε την νεκροτομή, μπορέσατε να καταλήξετε σε αιτία θανάτου;

Καλόγρης: Έχω πει...

Αναγνωστόπουλος: Στην κατάθεση που είχατε δώσει, έχετε πει ότι δεν μπορείτε να διακρίνετε ποια τραύματα προκάλεσαν τον θάνατο [...] Εκεί έχετε ομαδοποιήσει τα τραύματα. Είναι τραύματα που μπορούσαν να οδηγήσουν στο θάνατο ή είναι αμυχές;

Καλόγρης: Δεν είναι μόνο αμυχές, είναι και εκχυμώσεις.

Αναγνωστόπουλος: Μετά την έξοδο από το κατάστημα, προσκρούει σε ένα τραπέζι και φαίνεται να τραυματίζεται.

Καλόγρης: Λέω ότι τα τραύματα [...] μπορεί να είναι από επιφάνεια με σχήμα Γ.

Αναγνωστόπουλος: Τραυματίζεται και πλήττεται από τους κατηγορούμενος και τραυματίζεται μετά. Τα 23 τραύματα που έχετε γράψει. Περιγράφετε ότι δεν έχει παρουσιάσει αλλοιώσεις ορατές. Στη συνέχεια για την ιστολογική και τοξικολογική, ήρθε και επιβεβαίωσε, πάντα σε σχέση με τον εγκέφαλο, ότι δεν πρόκειται για έντονη συμφόρηση του εγκεφάλου. Με εξαγγειώσεις ερυθρών αιμοσφαιρίων εστιακά, είχατε πει ότι αυτή η έξοδος, αν ήταν μεγαλύτερη, μπορούσε να περιγραφεί και σαν υπαραχνοειδής αιμορραγία, αλλά δεν ήταν τόση ώστε να την περιγράψει ως υπαραχνοειδή.

Καλόγρης: Είναι μια έξοδος ερυθρών αιμοσφαιρίων.

Αναγνωστόπουλος: Άρα δεν έχουμε υπαραχνοειδή αιμορραγία;

Καλόγρης: Το εύρημα που είχα, το περιέγραψα μακροσκοπικά και ο παθολογοανατόμος το περιέγραψε, όμως, για να είμαι ξεκάθαρος, και μια υπαραχνοειδής να υπήρχε, δεν θα ήταν θανατηφόρα.

Αναγνώστóπουλος: Αυτή η μικρή εξαγγελίωση ήταν από μόνη της θανατηφόρα;

Καλόγρηας: Όχι.

Πρόεδρος: Μας τα είπε κι εδώ, μην διαβάσετε.

Αναγνώστóπουλος: Άρα είναι δεδομένο ότι ο Κωστόπουλος πέθανε από την καρδιά του;

Καλόγρηας: Συνεπεία τραυμάτων σώματος. Αν αφήσουμε το κομμάτι της αιτίας είναι παρερμηνευτικό.

Αναγνώστóπουλος: Αυτό που τον εγκατέλειψε ήταν η καρδιά. Γνωρίζουμε τον ακριβή χρόνο εγκατάστασης αυτών των αλλοιώσεων;

Καλόγρηας: Όχι.

Αναγνώστóπουλος: Μπορούμε σε μια εξέταση του μυοκαρδίου να εξετάσουμε πότε ξεκίνησε η αλλοίωση;

Καλόγρηας: Όχι.

Αναγνώστóπουλος: Δεν υπάρχει κάποιος τρόπος;

Καλόγρηας: Τίποτε ασφαλές. Παίρνει ώρα, δεν έχει βοηθήσει τίποτα στην ιατροδικαστική πράξη. Επειδή εδώ μπαίνει η κοινή λογική, γιατί να είναι 40 ή 45 λεπτών, δηλαδή να έχει ξεκινήσει από πριν; Από πριν δεν υπήρχε κάτι που να το δικαιολογεί. [...]

Αναγνώστóπουλος: Είναι στο γνωστικό σας αντικείμενο;

Καλόγρηας: Όχι, δεν είναι.

Αναγνώστóπουλος: Επειδή ο κ. Ευτυχιάδης έχει πει ότι γίνεται.

Καλόγρηας: Έχουμε 25.000 περιστατικά το χρόνο. Δεν έχει τύχει ποτέ να αξιολογήσουμε έτσι αυτή τη βλάβη. Δεν έχουμε μπορέσει ποτέ να χρονολογήσουμε τη βλάβη.

Αναγνώστóπουλος: Μπορείτε να εξηγήσετε τι διαφορά έχουν οι ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις, η ισχαιμία και το έμφραγμα;

Καλόγρηας: Δεν έχει μεγάλη διαφοροποίηση. Έτσι καθορίστηκε από τον παθολογοανατόμο, έτσι το έγγραφα.

Αναγνώστóπουλος: Πίστευε ότι κάποιο από τα χτυπήματα στο κεφάλι θα μπορούσε να προκαλέσει τον μηχανισμό στρες;

Καλόγρηας: Δεν το ξέρω.

Αναγνώστóπουλος: Ξέρετε να μας πείτε τι σημαίνει αλκοόλ με αντιρετροϊκή αγωγή;

Καλόγρηας: Είναι εκτός του γνωστικού μου πεδίου.

Αναγνώστóπουλος: Το πώς μεταβολίζει κάποιος το αλκοόλ αν υπάρχει κάποια ηπατική βλάβη;

Καλόγρηας: Το αλκοόλ μεταβολίζεται πιο αργά.

Αναγνωστόπουλος: Τα φάρμακα για το AIDS(sic) είναι τοξικά για την καρδιά;

Καλόγρηας: Όχι.

Αναγνωστόπουλος: Είπατε ότι πέθανε...

Πρόεδρος: Ναι αλλά μας είπε ότι η καρδιά ήταν γερή.

Αναγνωστόπουλος: Θα μπορούσαν αυτές οι αλλοιώσεις να είναι από άλλον παράγοντα;

Καλόγρηας: Στο συγκεκριμένο... το είπα.

Αναγνωστόπουλος: Όχι στο συγκεκριμένο, θεωρητικά.

Πρόεδρος: Το είπε.

Αναγνωστόπουλος: Είναι αιφνίδιο γεγονός, δεν υπήρχε βλάβη στην καρδιά. Το προηγούμενο βράδυ παρουσίασε μια εικόνα εφίδρωσης, εμέτους...

Καλόγρηας: Δεν το γνωρίζω, αν είχε όμως ισχαιμία του μυοκαρδίου, θα είχε αποτυπωθεί ως παλιά βλάβη.

Αναγνωστόπουλος: Είπατε ότι δεν μπορούμε με ασφάλεια να χρονολογήσουμε τότε εγκαταστάθηκαν οι ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις και, αν κάποιος το επιχειρήσει, δεν μπορεί να το κάνει με ασφαλή τρόπο και να καταλήξει αν ήταν 40 ή 45 λεπτά. Αν όμως ήταν από την προηγούμενη μέρα...

Καλόγρηας: Θα είχε κάνει έμφραγμα. Λέω ότι μια παλιά βλάβη μιας ημέρα θα είχε κάνει νεκρώσεις, όμως δεν είναι το γνωστικό μου αντικείμενο.

Αναγνωστόπουλος: Μετά από πόση ώρα; Το συμπέρασμά σας είναι ότι ο μηχανισμός στρες πυροδοτήθηκε από τα τραύματα.. καταλήξατε διά της απόπου εκεί;

Καλόγρηας: Όχι, δεν πιθανολογείται. Κάνεις μια νεκροτομή, αποκλείεις το Α, το Β, το Γ, το Δ και καταλήγεις στο Ε.

Αναγνωστόπουλος: Η έννοια του στρες είναι ένα μετρήσιμο μέγεθος;

Καλόγρηας: Όχι, δεν είναι.

Αναγνωστόπουλος: Μπορεί ο οργανισμός μας αυτό το στρες να διακρίνει αν το παθαίνει από τα χτυπήματα ή τον πανικό;

Πρόεδρος: Μας τα είπε αυτά, το είπε.

Καλόγρηας: Καταλαβαίνω τι θέλετε να δείξετε εσείς ως υπεράσπιση, αλλά τα αντικειμενικά ευρήματα είναι συγκεκριμένα.

Πρόεδρος: Μας τα είπε, είπε ότι είναι μια βιοχημική διαδικασία. Δεν μπορεί να απαντήσει τίποτα περισσότερο.

Αναγνωστόπουλος: Είπε ότι δεν μπορεί ως ιατροδικαστής να διακρίνει αν προκλήθηκε από ψυχολογικά αίτια...

Πρόεδρος: Δεν είπε για ψυχολογικά, είπε για οργανικά.

Αναγνωστόπουλος: [Έντονα] ΕΓΩ ΡΩΤΑΩ, κυρία πρόεδρε. Αν μπορείτε να διακρίνετε αν τα αίτια του στρες μπορούν να διακριθούν σε σωματικά και ψυχολογικά;

Καλόγρης: Αν βοηθάει αυτό, αν δεν είχε τα τραύματα αυτά – το λέω για 3η φορά – θα βάζαμε «πρόσφατες ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις» και τελεία.

Αναγνωστόπουλος: Υπάρχει αυτό που λένε «πέθανε από τον φόβο του»; Υπάρχουν άνθρωποι που κατέληξαν και να αποδώσετε την αιτία εκεί;

Πρόεδρος: Το ερώτημα δηλαδή είναι, αν δεν υπήρχαν τραύματα...

Αναγνωστόπουλος: [Έντονα] Κυρία πρόεδρε, επιτρέψτε μου να κάνω την ερώτηση!

Πρόεδρος: Λέει αν αυτά που παρατηρήθηκαν εδώ πέρα, αν δεν υπήρχαν τραύματα, αν θα βρίσκατε τα ευρήματα.

Καλόγρης: Ο αιφνίδιος θάνατος, αυτό που λέμε ανακοπή, δεν είναι αιτία θανάτου για τον ιατροδικαστή, αλλά ξέρετε κάτι; είναι ελαφρώς παράδοξο να λέμε ότι ένας άνθρωπος που εμπλέκεται σε τροχαίο...

Πρόεδρος: Υπάρχουν αιφνίδιοι θάνατοι;

Καλόγρης: Ναι, υπάρχουν.

Αναγνωστόπουλος: Το στρες αυτό μπορεί να έχει προκληθεί και από ψυχολογικά αίτια;

Πρόεδρος: Μισό λεπτό για να καταλαβαίνουμε και εμείς γιατί ρωτάτε. Δηλαδή εδώ η ερώτηση είναι αν υπάρχει περίπτωση να έχει συμβεί από ψυχολογικούς παράγοντες;

Αναγνωστόπουλος: Αν έχει συμβάλει.

Καλόγρης: Τα είπα, οτιδήποτε δεν είναι αντικειμενικό δεν καταγράφεται στην νεκροτομή, δεν είναι δουλειά του ιατροδικαστή να κάνει υποθέσεις.

Αναγνωστόπουλος: Μπορεί όμως να έχει συμβάλει;

Καλόγρης: Ειλικρινά δε θέλω να υπεκφύγω, αλλά από τον ιατροδικαστή δε θέλετε την υπόθεση. Θέλετε τα ευρήματα. Αν ξεκινήσει ο ιατροδικαστής τα «μπορεί» και τα «ίσως» και τις υποθέσεις, καταργείται η αξιοπιστία του. Ο ιατροδικαστής δεν υποκαθιστά τον αυτόπτη μάρτυρα στην ακροαματική διαδικασία.

Αναγνωστόπουλος: Είναι ένας αόρατος μηχανισμός...

Πρόεδρος: Ναι, αλλά μας τον προσδιόρισε. Μας εξήγησε. Τα είπε όλα αυτά.

Καλόγρης: Δεν είναι αόρατες. Δεν εφευρίσκουμε κάτι, είναι καταγεγραμμένο στη βιβλιογραφία. Το ότι δεν έχω κάνει εγώ τα πειράματα, δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει. Δεν χρειάζεται και μεγάλη φιλοσοφία για να καταλάβει κανείς πώς τα τραύματα οδήγησαν στην ισχαιμία του μυοκαρδίου.

Αναγνωστόπουλος: Ρωτώ αν αυτός ο μηχανισμός στρες μπορεί να περιλαμβάνει και άλλες ενέργειες που να έχουν συμβάλει, ακόμα και αν δεν είναι μετρήσιμες από την επιστήμη σας.

Καλόγρηας: Στη συγκεκριμένη περίπτωση, τα τραύματα είναι αυτά που οδήγησαν στην ισχαιμία του μυοκαρδίου.

Γλύκας: Δε θα σας ρωτήσω πάλι για την σαφή αιτία θανάτου, λάβατε την καρδιά, τον εγκέφαλο, τα ιστοτεμάχια πνεύμονα, ήπατος και νεφρού. Άρα πέντε βιολογικά υλικά. Το ότι δεν στείλατε κι άλλα υλικά, όπως πάγκρεας, σπλήνα, έντερο... λεμφαδένες;

Καλόγρηας: Ναι, μας την αποκλείει, γιατί τα εξετάσαμε μακροσκοπικά, όπως και αυτά που πήραμε και παραλάβαμε, αυτά που κατά τη συνήθη ιατροδικαστική πράξη, μπορούν να συνεισφέρουν στην αιτία θανάτου, δηλαδή ο προστάτης και οι λεμφαδένες δεν μπορούν.

Γλύκας: Το έντερο; Το πάγκρεας;

Καλόγρηας: Το εξετάσαμε.

Γλύκας: Δηλαδή το αποκλείετε;

Καλόγρηας: Εντελώς.

Γλύκας: Πώς;

Καλόγρηας: Στη νεκροτομή μπορούμε να καταλήξουμε και μακροσκοπικά, δεν χρειάζεται να λάβουμε κάτι από κάθε όργανο.

Γλύκας: Αυτά που δεν λάβατε, παρουσιάζουν αλλοιώσεις σε άτομα που έχουν προσβληθεί με HIV;

Καλόγρηας: Δεν το ξέρω αυτό, πάντως αυτά τα όργανα δεν είχαν καμία αλλοίωση.

Γλύκας: Δεν το ξέρετε, άρα δεν το αποκλείετε.

Καλόγρηας: Το ξέρω, γιατί τα ήλεγξα. Δεν υποχρεούμαστε να πάρουμε ιστολογικά και λέω ότι δεν είναι καν απαραίτητο. Στο συγκεκριμένο πήραμε και ήπαρ και νεφρό γιατί το ήπαρ είχε μια διαφορετική χροιά. Όλα όμως τα όργανα ελέγχθηκαν. Αυτή είναι η δουλειά της νεκροτομής.

Γλύκας: Ξέρετε αν γενικά αυτά τα βιολογικά υλικά έχουν αλλοιώσεις σε άτομα που έχουν προσβληθεί από τον ιό;

Καλόγρηας: Δεν το ξέρω.

Γλύκας: Το ίδιο αποτέλεσμα έχει;

Καλόγρηας: Κουνάτε το κεφάλι σας σαν να έχετε άποψη για την νεκροψία - νεκροτομή.

Γλύκας: Δεν ξέρω αν διακρίνατε κάτι άλλο, δεν κουνάω κανένα κεφάλι.

Καλόγρηας: Προφανώς και διέκρινα ότι αμφιβάλατε ότι τα ήλεγξα.

Γλύκας: Είναι το ίδιο;

Καλόγρηας: Ναι, είναι το ίδιο. Το ότι πήραμε από πέντε όργανα είναι επειδή θέλαμε να ελέγξουμε τον αιφνίδιο θάνατο.

Γλύκας: Όταν λέμε ότι στη συγκεκριμένη έκθεση δεν παρουσιάζονται όλες οι αλλοιώσεις δεν είναι σωστό αυτό που λέμε;

Καλόγρηας: Όχι. Γιατί υπάρχει και νεκροψία και νεκροτομή.

Γλύκας: Από τα ευρήματα που είχατε, ποια ήταν τα πιο σημαντικά;

Καλόγρηας: Η ισχαιμία.

Γλύκας: Δεν θεωρείτε σημαντικό εύρημα τη βλάβη στο συκώτι;

Καλόγρηας: Μα το γράφουμε, ως βαριά ηπατική βλάβη.

Γλύκας: Το αποτυπώνετε ότι είναι σημαντικό εύρημα. Πόσο συχνά το συναντάτε σε θανάτους που είναι φυσικοί και πόσο συχνά σε βίαιους;

Καλόγρηας: Μπορεί και μετά από τροχαίο, με διάφορους μηχανισμούς μπορεί να εγκατασταθούν.

Γλύκας: Πώς προκαλείται η ισχαιμία της καρδιάς;

Καλόγρηας: Είναι μια υποξυγόνωση των καρδιακών κυττάρων.

Γλύκας: Μειωμένη παροχή αίματος, είτε λόγω απόφραξης, μαζικής απώλειας αίματος, από άλλα αίτια, γίνεται;

Καλόγρηας: Και από εμβολή μπορεί να γίνει.

Γλύκας: Αυτή η διάγνωση των αριθμών, πώς μπορούν να αποτυπωθούν ιατροδικαστικά;

Καλόγρηας: Δεν είναι κάτι που μπορεί να το διαγνώσει ο ιατροδικαστής;

Γλύκας: Μπορεί να παίζει ρόλο;

Καλόγρηας: Δεν έχουμε καμιά τέτοια διάγνωση.

Πρόεδρος: Να καταλάβουμε, γιατί ρωτάτε για τις αρρυθμίες;

Γλύκας: Αν έχουν παίζει κάποιο ρόλο.

Πρόεδρος: Πού αποσκοπεί η ερώτηση;

Γλύκας: Αποσκοπεί στο να δούμε από τι έφυγε πραγματικά ο εκλιπών.

Πρόεδρος: Κύριε συνήγορε, εμείς θέλουμε να καταλάβουμε τις ερωτήσεις. Για να καταλάβουμε εάν κάποιος έχει αρρυθμίες, θα πρέπει να ζει. Για να καταλάβουμε, η ερώτηση είναι αν κάποιος έχει αρρυθμίες και πεθάνει, θα το βρείτε ιατροδικαστικά;

Καλόγρηας: Είναι κλινική διάγνωση, δεν είναι ιατροδικαστική. Θα πρέπει να υπάρχει μια προϋπάρχουσα βλάβη. Δεν υπάρχει κανένα εύρημα στον κόσμο που να λέει «αιτία θανάτου: αρρυθμίες».

Γλύκας: Η ερώτηση είναι, εάν μπορούμε να αποκλείσουμε εάν αυτός ο άνθρωπος, ο εκλιπών, έπασχε από αρρυθμίες.

Καλόγρηας: Εγώ σαν ιατροδικαστής μπορώ να σας πω την αιτία θανάτου του θανόντος...

Πρόεδρος: Αφού είπα αποκλείουμε την καρδιακή πάθηση.

Καλόγρηας: Δεν είμαι κλινικός γιατρός.

Γλύκας: Το θέμα είναι πώς φτάνουμε στην καρδιακή πάθηση, το ισχαιμικό επεισόδιο. Έχετε πει ότι δεν υπάρχουν θανατηφόρες κακώσεις, αυτές είναι 23. Είχαμε 15 εκδορές;

Καλόγρηας: Ναι, φαντάζομαι, ναι.

Γλύκας: Οι εκδορές δεν είναι αυτό που λέμε γρατζουνιές; Για ποιο λόγο αυτές έχουν σημασία και καταγράφονται; Ο αριθμός 23 είναι μεγάλος σχετικά. Έχουμε 23 των οποίων οι 15 είναι εκδορές, είχαν συμμετοχή στον θάνατο;

Καλόγρηας: Είναι λεπτομερής η καταγραφή.

Πρόεδρος: Έχει απαντήσει, όλοι καταλαβαίνουν ότι το κεφάλι είναι σημαντικό, μην με εξαναγκάζετε να κάνω ανακεφαλαίωση. Κύριε μάρτυρα, δεν θα απολογηθείτε που καταγράψατε ό,τι είδατε.

Γλύκας: Αυτές οι 15 εκδορές μπορούν να έχουν οποιαδήποτε σχέση με τον θάνατο;

Καλόγρηας: Σε μια σειρά τραυμάτων οι εκδορές έχουν μικρότερη σημασία, αυτό εννοείται.

Γλύκας: Μπορεί να θεωρηθεί τραύμα η εκδορά;

Καλόγρηας: Είναι τραύμα, ναι.

Γλύκας: Επειδή επικαλεστήκατε τον κ. Κουτσελίνη.

Καλόγρηας: Ναι, ο κ. Κουτσελίνης λέει: [διαβάζει απόσπασμα] . Δεν υπάρχει δυνατότητα να το ποσοστοποιήσω αυτό.

Πρόεδρος: Τα είπατε αυτά και χρησιμοποιήσατε και την ίδια λέξη.

Γλύκας: Στις περισσότερες κακώσεις περιγράφονται οι διαστάσεις τους. Θυμάστε να έχετε περιγράψει τη διάστασή της, στην υπ' αριθμό 4;

Καλόγρηας: Ναι, γιατί ήταν μαυρισμένο όλο το βλέφαρο, οπότε δεν μετρήσαμε κάτι.

Γλύκας: [Διαβάζει] «Εκδορές εκ του πλαγίου της ρινός [...] εκδορές πέριξ [...]» υπ' αριθμό 5, εκδορά στο βλέφαρο, [...] 16 μικροεκδορές αριστερή γνάθο, 22 μικροεκδορά δεξιάς κνήμης και δεξιού άκρου ποδός. Σε όλα αυτά δεν έχουμε διαστάσεις, γιατί; [Μετράει] 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9. Σε 9 εξ αυτών δεν έχουμε διαστάσεις.

Καλόγρηας: Είναι μικρές, είναι πολλαπλές.

Γλύκας: Αν αφαιρέσουμε τις εκδορές, μένουν 8 κακώσεις. Σε ποιες από αυτές θα προκαλούσαν σοβαρή αιμορραγία; Από τμήματα υάλου έχετε πει τις [υπ' αρ.] 13, 16, 17, 18, 20, 23, έχουμε κάτι συγκεκριμένο για εκεί;

Καλόγρηας: Μάλιστα. Είναι συμβατά με τέμνον όργανο, όπως τμήματα υάλου.

Γλύκας: Ήτανε κάτι σοβαρό, ειδικό, σε κάθε μία;

Καλόγρηας: Δεν ξέρω πως να το ξαναπώ. Δεν υπάρχει καμιά που να δικαιολογεί μόνη της τον θάνατο.

Γλύκας: 1-4-5-6-14-19, από πόδι και από πρόσωπο 7-8-9-19-20-22

Καλόγρηας: Είναι συμβατά με πρόκληση [...] ή και πρόσκρουση σε επιφάνεια.

Γλύκας: Προφανώς σημείωσα αυτό που με συνέφερε.

Καλόγρηας: Νομίζω ότι γράφουμε έδαφος, ογκώδη αντικείμενα.

Γλύκας: Τζαμαρία;

Καλόγρηας: Ναι, θα μπορούσε.

Γλύκας: Άρα θα μπορούσε από την τζαμαρία να έχουμε τις 11, 12, 16, 17, 20, 23;

Γλύκας: Το υπ' αριθμόν 20 είναι το πιο σοβαρό;

Καλόγρηας: Είναι σοβαρό κι αυτό. Και στο κεφάλι.

Γλύκας: Η περιγραφή κάνει διάσταση.

Καλόγρηας: Τραύμα υπό γωνία...

Γλύκας: Στα 9 προηγούμενα...

Καλόγρηας: Θλαστική εκχύμωση του κάτω βλεφάρου... που σημαίνει ότι όλο το βλέφαρο ήταν μαυρισμένο.

Γλύκας: Δεν έχετε βάλει διάσταση, δεν έχετε υποχρέωση, εντός - εκτός εισαγωγικών να το καταγράψετε;

Πρόεδρος: Είπε όλο το βλέφαρο, κ. συνήγορε

Γλύκας: Αυτά το υπό αριθμόν 20, πολλαπλά βαθειά τραύματα, με αποκάλυψη τενόντων, δεν θα είχαν εκροή αίματος από τις εκδορές;

Καλόγρηας: Ναι, είχαν φανεί. Στο κεφάλι έχει κακώσεις από το 1 έως το 14.

Γλύκας: Το 4 δεν είναι εκδορά στη μετωπιαία χώρα; Το παρουσιάζετε ως...

Καλόγρηας: Δεν «παρουσιάζω» τίποτα. Το «παρουσιάζετε» είναι σαν να έχω ένα σκοπό. Τα γράφει η έκθεσή μου εδώ και 6 χρόνια.

Γλύκας: Αναφερθήκατε.

Καλόγρηας: Πιο σωστά.

Πρόεδρος: Όχι, είναι μέχρι το 16, γιατί είναι και η γνάθος.

Γλύκας: Η γνάθος δεν είχε μικροεκδορές;

Πρόεδρος: Λέμε ότι αυτά είναι όλα που αφορούν το κεφάλι.

Γλύκας: Επειδή ακούγεται «14 χτυπήματα στο κεφάλι», δεν είναι ακριβώς έτσι.

Πρόεδρος: Δεν είπε «χτυπήματα», είπε «τραύματα».

Καλόγρηας: Λέω «15 τραύματα», όχι «χτυπήματα». Και είναι 16, γιατί είναι και η γνάθος.

Γλύκας: Όχι μόνο τραύματα, υπάρχουν και εκδορές, 4-5-6-13-16 έχουν καταγράψει μικροεκδορές.

Καλόγρηας: Κι αυτό τραύμα είναι.

Γλύκας: Προφανώς έχετε εξετάσει σε νοσοκομείο κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις.

Καλόγρηας: Ναι.

Γλύκας: Αν αυτοί οι άνθρωποι πεθαίνουν λίγο μετά την εξέταση σας, τι διάγνωση θα είχαμε;

Καλόγρηας: Βαριές κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις. Σε πολλές περιπτώσεις σε αυτούς εγκαθίσταται και ισχαιμική αλλοίωση μυοκαρδίου.

Γλύκας: Ότι πεθαίνουν από στρες με τη νευρική έννοια του όρου; Σας έχει τύχει στο παρελθόν να αναγράφετε τέτοια αιτιώδη σχέση, μη θανατηφόρες κακώσεις και ισχαιμία του μυοκαρδίου;

Καλόγρηας: Ναι σε τροχάιο, το είπα και πριν, σε περίπτωση ξυλοδαρμού που κατέληξε μετά από μια ώρα... Δεν είναι κάτι συνηθισμένο.

Γλύκας: Πώς θα χαρακτηρίζατε αυτές τις κακώσεις, εάν εξετάζατε ένα ζωντανό άτομο; Θα του λέγατε να μπει νοσοκομείο ή να κάτσει σπίτι;

Καλόγρηας: Δεν τις χαρακτηρίζουμε τις κακώσεις. Αυτό είναι έργο της εισαγγελικής αρχής.

Γλύκας: Ποια είναι η σύσταση;

Καλόγρηας: Δεν υπάρχει σύσταση. Είναι δουλειά του εισαγγελέα και το ξέρετε πολύ καλά.

Πρόεδρος: Αυτό που σας ρωτάει ο κύριος συνήγορος είναι εάν, αυτά που έχετε περιγράψει εδώ, πώς θα την χαρακτηρίζατε; Υπάρχουν και χαρακτηρισμοί. Πώς θα τη χαρακτηρίζατε, αυτή είναι η ερώτηση.

Καλόγρηας: Όμως αυτό είναι ένα κατάλοιπο που δεν αφορά την ιατρική πράξη. Έχει σημασία το μέσο τελέσεως. Εμείς έχει τύχει να δούμε γρατζουνιά και είναι από μαχαίρι.

Πρόεδρος: Έτσι όπως τις είδατε, εάν δεν είχε επέλθει ο θάνατος.

Καλόγρηας: Θα μπορούσε να είναι εν δυνάμει επικίνδυνες, σίγουρα δεν είναι βαριά.

Πρόεδρος: Είναι και η κλινική εικόνα ενός ζωντανού που λέει πώς αισθάνεται.

Γλύκας: Αν ερχόμουν εγώ και είχα ένα τραύμα και δεν είχαμε θάνατο και δεν έχω θέματα στο κρανίο, δεν έχω υποσκληρίδιο αιμάτωμα, κλπ.

Πρόεδρος: Μας απάντησε, κύριε συνήγορε.

Καλόγρηας: Να πάτε σε ένα κλινικό γιατρό να σας δει. Δεν το λέω περιπαιχτικά. Ένας ζωντανός άνθρωπος πηγαίνει στον γιατρό, όχι στον ιατροδικαστή.

Γλύκας: Επιλέγω τον Νίκο Καλόγρηα γιατί τον εμπιστεύομαι. Με αυτό το περιστατικό και αυτές τις εκδορές, τι θα μου λέγατε;

Καλόγρηας: Αυτός ο ασθενής θα πήγαινε στο νοσοκομείο, θα δινόντουσαν οι πρώτες βοήθειες, ακτινολογικός έλεγχος και μετά θα το εκτιμούσα εγώ.

Γλύκας: Τι από αυτές τις κακώσεις, τα τραύματα, θα αθροίζατε ως βαριά σωματική βλάβη;

Καλόγρηας: Σας είπα όχι βαριά.

Γλύκας: Επικίνδυνη.

Καλόγρηας: Ναι, οποιαδήποτε κάκωση στο κεφάλι είναι επικίνδυνη. Όταν έχουμε κακώσεις στο κεφάλι έχουν τη δυνατότητα να προκαλέσουν αιμορραγία.

Γλύκας: Όχι βαριά, λοιπόν. Θεωρείτε ότι αυτές οι κακώσεις συνδέονται με την καρδιά από τον μηχανισμό στρες;

Καλόγρηας: Θα πω ξανά το ίδιο πράγμα. Δεν το θεωρώ. Είναι γεγονός.

Γλύκας: Θεωρείτε ότι αυτό το άτομο δεν είχε κανένα άλλο πρόβλημα υγείας;

Πρόεδρος: Μην απαντήσετε κ. μάρτυρα. Πρέπει να σεβόμαστε και τον μάρτυρα που στέκεται εκεί τόση ώρα.

Γλύκας: Γνωρίζετε ότι τα άτομα με HIV έχουν 4 φορές μεγαλύτερες πιθανότητες να πεθάνουν λόγω καρδιακής ανεπάρκειας;

Παπαπαντολέων: Αν δεν τον χτυπάγανε.

Καλόγρηας: Αυτό που ξέρω είναι ότι εκείνη την ημέρα υπήρχαν αλλοιώσεις του μυοκαρδίου, συνέπεια πολλαπλών τραυμάτων. Ο συγκεκριμένος δεν είχε καρδιοπάθεια.

Γλύκας: Βιβλιογραφία του Canadian Cardiology την έχετε υπόψιν;

Καλόγρηας: Όχι.

Πρόεδρος: Παρακαλώ, καθίστε κύριε μάρτυρα, να έρθει η κυρία Μαριανού.

Γλύκας: Ζητώ κάποιες ερωτήσεις ακόμα, όχι πολλές.

Πρόεδρος: Κύριε συνήγορε, παρακαλώ. Έχουμε μπει σε κεφάλαια τα οποία είναι η λεπτομέρεια της λεπτομέρειας και θέματα τα οποία δεν γνωρίζει ο μάρτυρας. Κάντε πρώτα τις σπουδές και μετά ελάτε.

Γλύκας: Κάντε εσείς τις σπουδές, κυρία πρόεδρε! Να κάνω την εξέταση; [Προς τον μάρτυρα] Η καρδιακή ανακοπή χωρίς να υπάρχει βλάβη στην καρδιά, είναι η 3η κατά σειρά αιτία αιφνίδιου θανάτου για άτομα με AIDS; (sic)

Καλόγρηας: Δεν γνωρίζω.

Γλύκας: Η στεάτωση του ήπατος, γνωρίζετε ποια από τις δυο μορφές εμφανίζεται σε άτομο σε χρήση αλκοόλ;

Καλόγρηας: Το ίδιο είναι.

Πρόεδρος: Τελειώνετε, κ. συνήγορε.

Γραμματέας: Είναι εύκολο να κάνουμε τώρα τη διακοπή; Γιατί με το σταμάτα-ξεκίνα μας πετάει έξω το σύστημα;

Πρόεδρος: Κύριε μάρτυρα, μπορείτε να καθίσετε. Σε πέντε λεπτά επανερχόμαστε.

Διακοπή: 13:45

Συνέχεια: 13:54

[...]

Γλύκας: Γνωρίζετε αν η στεάτωση μπορεί να οδηγήσει στον θάνατο;

Πρόεδρος: Το εξήγησε. Καθίστε κάτω, κύριε μάρτυρα.

Γλύκας: Τρεις ερωτήσεις είχα πει, έκανα μία...

[Ολοκληρώθηκε η εξέταση του μάρτυρα ιατροδικαστή Νικόλαου Καλόγρηα]

Μάρτυρας Σουλτάνα Μαριανού, ιατροδικάστρια

Πρόεδρος: Ελάτε, κυρία Μαριανού.

[Προσέρχεται η μάρτυρας Σουλτάνα Μαριανού, ιατροδικάστρια]

Μαριανού: Είχαμε εφημερία με τον κ. Καλόγρηα εκείνη την ημέρα και επιληφθήκαμε του περιστατικού. Ήθελα να τονίσω ότι εκείνη την ημέρα, επειδή υπήρχαν οι κακώσεις, θεωρήσαμε σκόπιμο να κάνουμε και ακτινολογικό έλεγχο, γιατί μπορεί να υπήρχε κάταγμα στο πρόσωπο ή σε άλλα μέρη. Δηλαδή μπορεί να υπήρχε κάποιο κάταγμα που να μην το βλέπαμε. Αλλά σας το τονίζω.

Πρόεδρος: Το έχετε πει και στο πρωτόδικο δικαστήριο. Αποσκοπούσε να δείτε μήπως υπήρχε κάποιο κάταγμα που θα μπορούσε να αποτελέσει αιτία θανάτου.

Μαριανού: Μήπως υπήρχε κάποια οστική βλάβη στα τραύματα που υπήρχαν.

Πρόεδρος: Αυτός δεν γίνεται πάντα ο έλεγχος;

Μαριανού: Όχι, δεν ακτινοσκοπούνται όλα τα πτώματα.

Πρόεδρος: Ποια ήταν η αιτία θανάτου σύμφωνα με την εξέταση;

Μαριανού: Ισχαιμικές αλλοιώσεις του μυοκαρδίου. Αφού αποκλείσαμε ότι υπάρχει κάποια άλλη αιτία που να έχει επιφέρει θάνατο, καταλήξαμε εκεί. Ούτε ο τοξικολογικός έλεγχος.

Πρόεδρος: Αυτό είναι γνωστό ιατροδικαστικά, ότι μπορούν τα τραύματα να προκαλέσουν αυτές τις ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις, μέσω του μηχανισμού του στρες;

Μαριανού: Ναι, υπάρχει και η σχετική βιβλιογραφία, αυτό που σας διάβασε και ο κ. Καλόγρηας.

Πρόεδρος: Εσείς όταν τελειώσατε την εξέταση, δεν ξέρατε την αιτία θανάτου;

Μαριανού: Όταν τελειώσαμε την εξέταση, δεν ξέραμε την αιτία θανάτου.

Πρόεδρος: Είχατε κατευθυνθεί κάπου; Οδηγηθήκατε σε κάποια συμπεράσματα;

Μαριανού: Καταρχήν, είδαμε ότι τα τραύματα αυτά καθαυτά δεν είχαν προκαλέσει θάνατο. Μετά κάναμε τις τοξικολογικές και τις ιστολογικές που κατέληξαν εκεί.

Πρόεδρος: Δεν μπορούσατε να κάνετε καμιά υπόθεση; Περιμένατε τις εργαστηριακές;

Μαριανού: Όχι. Γι' αυτό καταλήξαμε εκεί μετά τον έλεγχο που κάναμε.

Πρόεδρος: Οι ιστολογικές εντέλλονται όλες τις φορές στην ιατροδικαστική εξέταση;

Μαριανού: Όχι, όταν είναι σαφής η αιτία θανάτου, δεν υπάρχει λόγος να γίνονται.

Πρόεδρος: Ζητήσατε επειδή δεν είχατε καταλήξει στην ιατροδικαστική σας εξέταση. Το πρόβλημα που υπήρχε στο συκώτι;

Μαριανού: Αποτελεί μια βαριά σωματική βλάβη αλλά οι παθήσεις του ήπατος δεν δίνουν αιφνίδια αιτία θανάτου. Εκτός κι αν υπάρχει κάποιος καρκίνος στο ήπαρ και αιμορραγήσει, αλλά τέτοιο πράγμα δεν υπήρχε. Αλλιώς είναι μια βαριά ηπατική βλάβη.

Πρόεδρος: Είναι μια εξελικτική διαδικασία;

Μαριανού: Ναι.

Πρόεδρος: Τον μηχανισμό αυτόν, τα τραύματα δημιουργούν αυτές τις ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις. Πώς εξηγείται ιατρικά αυτό το θέμα;

Μαριανού: Οι τραυματισμοί έχουν ποικίλη ένταση και βαρύτητα. Είναι πιθανόν να προκαλέσουν μια αιφνίδια νόσο και, ανεξάρτητα από την ένταση της κάκωσης, να έχουμε αιφνίδιο θάνατο.

Πρόεδρος: Εσείς έχετε αντιμετωπίσει τέτοια περιστατικά άλλα;

Μαριανού: Μετά από 30 χρόνια ναι. Συνήθως το έχουμε δει στα τροχαία. Εφόσον οι κακώσεις δεν ήταν θανατηφόρες, κάτι έπαθε ο άνθρωπος και πέθανε.

Πρόεδρος: Την καρδιά την εξετάσατε;

Μαριανού: Πάντα. Αρχίζουμε από τον εγκέφαλο και μακροσκοπικά ελέγχουμε όλα τα όργανα του σώματος. Το πάγκρεας, τα επινεφρίδια, τα πάντα.

Πρόεδρος: Η καρδιά από την μακροσκοπική εξέταση;

Μαριανού: Δεν μας έδειξε τίποτα, για αυτό προχωρήσαμε στην ιστολογική εξέταση. Μήπως υπάρχει κάτι που δεν βλέπουμε εμείς, να το δει ο παθολογοανατόμος μικροσκοπικά.

Πρόεδρος: Κάτι άλλο που είναι σημαντικό και μπορείτε να μας πείτε;

Μαριανού: Ο κ. Καλόγρης επεκτάθηκε. Δεν διαφωνώ σε κάτι. Συνυπογράψαμε μαζί την έκθεση, που σημαίνει ότι συμφωνώ με τον συνάδελφο.

Εισαγγελέας: Αναφέρεστε στον μηχανισμό στρες κι εσείς. Μιλάμε για την προσπάθεια που έκανε ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος μέσα στο μαγαζί; Αυτό εσείς το εντάσσετε, την προσπάθεια αυτή, στον μηχανισμό στρες που κατέληξε στον θάνατο;

Μαριανού: Δεν μπορώ να υποθέσω κάτι άλλο, αφού αυτά είναι τα ευρήματα.

Εισαγγελέας: Εκτός από τα χτυπήματα, αναφέρεστε σε αυτή την προσπάθεια, λέτε ότι η προσπάθεια που έκανε ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος εντάσσεται στο μηχανισμό του στρες;

Μαριανού: Πότε το είπα αυτό;

Παπαπαντολέων: Σε ποια σελίδα αναγράφεται αυτό;

Αναγνωστόπουλος: Σελίδα 157.

Πρόεδρος: [Διαβάζει πρακτικά από το πρωτόδικο]

Εισαγγελέας: Ήθελα να διευκρινίσετε. Αυτό εντάσσεται στο οργανικό στρες;

Μαριανού: Ναι.

Εισαγγελέας: Έχουμε τα χτυπήματα, που όπως είπε και ο συνάδελφός σας δεν μπορούμε να χαρακτηρίσουμε κάποιο ως πιο σοβαρό. Έχουμε και την εικόνα να είναι μέσα στο μαγαζί ο θανών...

Μαριανού: Μπορεί να την έχει επιδεινώσει την κατάσταση, υπερδιέγερση υπήρχε.

Εισαγγελέας: Αυτά προηγήθηκαν των χτυπημάτων και μετά έχουμε τα χτυπήματα. Αυτά συνετέλεσαν στο στρες που επέφερε τις σχετικές αλλοιώσεις;

Μαριανού: Πιθανόν ναι. Δεν ξέρω κατά πόσο, αλλά γνώμη μου είναι πως ναι.

Μαριανού: Όταν βρίσκεσαι σε μια κατάσταση, μπορεί όλο αυτό, συν τα χτυπήματα, να δημιουργήσει όλο αυτό το επεισόδιο. Δεν μπορώ να αποκλείσω ότι όλη αυτή η προσπάθεια που έκανε, να μην συνετέλεσε.

Πρόεδρος: Μπορεί και ο τρόμος, ο φόβος να δημιουργήσει τέτοια αποτελέσματα;

Μαριανού: Μπορεί να μαλώσουμε οι δυο μας, να πέσω κι εγώ κάτω και να κάνω μια ισχαιμία. Δεν σημαίνει ότι θα συμβεί σε όλους.

Πρόεδρος: Εμείς λέμε αν έχουν συμβεί τέτοια περιστατικά.

Μαριανού: Μπορεί δύο που τσακώνονται και ξαφνικά ο ένας να πέσει κάτω γιατί μπορεί να είχε κάποιο πρόβλημα.

Πρόεδρος: Άλλο το πρόβλημα. Εδώ δεν υπήρξαν προβλήματα στην καρδιά. Βρίσκεται ο άνθρωπος σε μια κατάσταση να θέλει να βγει από ένα χώρο και να μην μπορεί. Δεν θέλω να μας πείτε αν συνετέλεσε. Θέλω να μας πείτε αν έχουμε μόνο αυτό.

Μαριανού: Δεν μπορώ να το αποκλείσω.

Πρόεδρος: Θέλουμε να μας πείτε αν το έχετε αντιμετωπίσει. Αν υπάρχει βιβλιογραφικά.

Μαριανού: Θεωρώ πως ναι.

Πρόεδρος: Που ήταν μόνο λεκτικά; Ήταν ένας τρόμος χωρίς να επακολουθήσουν τέτοια γεγονότα;

Μαριανού: Είχα τέτοια περίπτωση, από λεκτικά.

Πρόεδρος: Ψυχολογικά, να το πούμε. Εκεί θα το λέγατε πάλι ιατρικού τύπου στρες;

Μαριανού: Ναι.

Πρόεδρος: Α, κι εκεί έτσι θα το λέγατε. Αν δεν σας είχε περιγραφεί, έρχεται ο άνθρωπος εκεί, κάνετε τις εξετάσεις και δεν ξέρετε. Εδώ έχετε τα τραύματα, ένα πτώμα με αντικειμενικά ευρήματα. Βέβαια ξέρω και υπόθεση που έχετε πάρει τους οικείους να ρωτήσετε και γνωρίζω ότι κάνετε και τέτοια έρευνα.

Μαριανού: Και η αστυνομία μπορεί να το κάνει αυτό.

Πρόεδρος: Αλλά, αν δεν το ξέρετε, τι θα πείτε;

Μαριανού: Θα γράψω ό,τι μου έχει δώσει η ιστολογική εξέταση, χωρίς να μπορώ να το δικαιολογήσω.

Πρόεδρος: Αλλά είναι βέβαιο ότι έχετε αντιμετωπίσει μόνο ψυχολογικούς παράγοντες να έχουν τέτοια αποτελέσματα.

Μαριανού: Νομίζω.

Πρόεδρος: Δεν θέλουμε θεωρητικά. Όλοι γνωρίζουμε ότι, θεωρητικά, όταν βρεθούμε σε κάποια ένταση μπορούμε να έρθουμε σε κάποια προβλήματα Α ή Β...

Μαριανού: Η ιατροδικαστική βασίζεται σε απτά γεγονότα. Όταν μου λέει ο παθολογοανατόμος ότι υπάρχει έμφραγμα μυοκαρδίου, θα το δώσω έτσι.

Πρόεδρος: Σας ρωτάω αν φτάσετε να γράψετε, αφού έχετε πάρει τις εξετάσεις...

Μαριανού: Όχι, δεν θα γράψω στην αιτία θανάτου «ψυχολογικό στρες».

Πρόεδρος: Θα γράψετε «ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις» χωρίς να βρίσκετε την αιτία. Έχει συμβεί αυτό;

[...]

Εισαγγελέας: Είπατε ότι δεν μπορείτε να διακρίνετε.

Μαριανού: Σαφώς, αυτά που είναι στο κεφάλι είναι πιο σοβαρά. Δεν είναι το ίδιο μια κάκωση στο χέρι.

Εισαγγελέας: Θεωρητικά σας ρωτώ, αν ο θάνατος, οι ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις είχαν ως αιτία το στρες από την προσπάθεια και μόνο να φύγει από το κατάστημα, θα το βλέπαμε αυτό;

Μαριανού: Όχι, πάλι θα γράφαμε ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις χωρίς να αιτιολογήσουμε κάτι άλλο, αλλά να υποθέσουμε ότι κάτι συμβαίνει.

Εισαγγελέας: Επειδή έχουμε τα τραύματα του κεφαλιού, είστε σίγουρη ότι οδήγησαν στο στρες αυτά τα τραύματα;

Μαριανού: Εκεί καταλήξαμε, βάσει και όσων είχαμε και βάσει της βιβλιογραφίας. Αυτά είναι δεδομένα στην ιατροδικαστική.

Εισαγγελέας: Αυτή η ισχαιμία μπορεί να χαρακτηριστεί διάχυτη; Ο κ. Τσαντίρης το λέει αυτό. Ήταν διάχυτη ισχαιμία;

Μαριανού: Να τον ρωτήσετε, δεν ξέρω.

Πρόεδρος: Εσείς δεν συμφωνείτε με τον όρο;

Εισαγγελέας: Σαν όρο, συμφωνείτε; Υπάρχει τέτοιος όρος;

Μαριανού: Δεν γράφουμε «διάχυτη», ποτέ.

Εισαγγελέας: Μπορείτε εσείς να μας πείτε χρονικά πότε εγκαταστάθηκαν αυτές οι ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις;

Μαριανού: Όχι, δεν μπορεί να γίνει ακριβής χρονολόγηση.

Εισαγγελέας: Υπάρχει περίπτωση να είναι από την προηγούμενη μέρα;

Μαριανού: Όχι, ο παθολογοανατόμος θα έβρισκε άλλα ευρήματα. Αλλά είναι τελείως διαφορετικά τα ευρήματα της προηγούμενης ή της προ-προηγούμενης.

[Ερωτήσεις από την υποστήριξη της κατηγορίας]

Παπαπαντολέων: Στην ιατροδικαστική έκθεση που συνυπογράφετε με τον κ. Καλόγρη, ότι «οι ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις συνδέονται αιτιωδώς...» το επιβεβαιώνετε αυτό σήμερα;

Μαριανού: Βεβαίως.

Παπαπαντολέων: Αναιρείται αυτό από αυτό που είπατε για τον ψυχολογικό παράγοντα προηγουμένως;

Μαριανού: Όχι.

Παπαπαντολέων: Αν κάποιος είναι θύμα εγκληματικής ενέργειας. Αν κάποιον τον κυνηγάει ο δράστης, φοβάται, έχει υπερδιέγερση... εσείς συνδέετε τα τραύματα που μπορεί να βρείτε με τον φόβο;

Μαριανού: Η ιατροδικαστική δεν κάνει υποθέσεις. Βασιζόμαστε στα τραύματα.

Παπαρρούσου: Γνωρίζετε πόσος χρόνος πέρασε από τα τραύματα μέχρι τον θάνατό του;

Μαριανού: Όχι.

Παπαρρούσου: Σε ό,τι αφορά το οργανικό στρες, όπως το περιγράψατε, φαίνεται ότι είναι ο μηχανισμός που διαταράσσει τον οργανισμό και οδηγεί στον θάνατο, είναι αυτό σωστό;

Μαριανού: Ναι, είναι.

Παπαρρούσου: Αυτός ο μηχανισμός, όπως τέθηκε και πριν, από τον κ. Καλόγρη, είναι μια διαδικασία βιοχημικού τύπου;

Μαριανού: Εδώ [δείχνει απόσπασμα Κουτσελίνη από την Ιατροδικαστική]. Και όλα τα συγγράμματα το ίδιο λένε.

Παπαρρούσου: Άρα είναι μια διαδικασία γνωστή στην επιστήμη σας.

Μαριανού: Ναι, σε όλα τα βιβλία ιατροδικαστικής.

Παπαρρούσου: Προκλήθηκε ξεκάθαρα από τα τραύματα. Αυτό διαπιστώσατε. Υπάρχει κάποια εξέταση που δεν κάνατε;

Μαριανού: Νομίζω ότι προβληματιστήκαμε πολύ με αυτή την έκθεση και νομίζω ότι τα καλύψαμε όλα, δεν υπάρχει κάτι για το οποίο θα μπορούσε να έχει αμφιβολίες το δικαστήριό σας.

Πρόεδρος: Έχετε με βεβαιότητα καταλήξει σε αυτό το συμπέρασμα;

Μαριανού: Αν διαβάσετε την έκθεση θα δείτε ότι είναι μια από τις πιο πληρέστερες.

Πρόεδρος: Εντάξει, δημιουργούνται κάποια ερωτήματα.

Μαριανού: Εύλογο είναι, δεν κάνουμε την ίδια δουλειά.

[Ερωτήσεις από την υπεράσπιση]

Αναγνωστόπουλος: Θα μπορούσε από τα τραύματα να οδηγήσει κάποιο μόνο του στο θάνατο;

Μαριανού: Όχι.

Αναγνωστόπουλος: Όταν συντάξατε την έκθεσή σας είχατε στα χέρια σας τη 2η έκθεση του κ. Ευτυχιάδη;

Μαριανού: Δεν το θυμάμαι.

Αναγνωστόπουλος: Για να μην υπάρχουν παρανοήσεις, η 2η ιστολογική έχει σταλεί τον Φεβρουάριο του '19. Μήπως δεν την έχετε δει ποτέ;

Μαριανού: [Κοιτάζει έκθεση] Δεν θυμάμαι.

Αναγνωστόπουλος: Είναι αυτή, κυρία πρόεδρε, ήταν κατόπιν αιτήματος δικού μας.

Μαριανού: Δεν το θυμάμαι.

Αναγνωστόπουλος: Δεν την είχαν λάβει. Σε αυτή την έκθεση το εργαστήριο απάντησε ότι βρέθηκε στην καρδιά οίδημα. Με βάση αυτά τα ευρήματα μπορεί να υπάρχουν ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις;

Μαριανού: Δεν το γνωρίζω. Θα πρέπει να ρωτήσετε τον κ. Ευτυχιάδη.

Αναγνωστόπουλος: Ο όρος στρες, τον αντίστοιχο ελληνικό τον γνωρίζετε;

Μαριανού: Νομίζω καταπόνηση.

Αναγνωστόπουλος: Με τον όρο αυτό συμφωνούμε ότι εννοούμε οποιαδήποτε ψυχική ενέργεια διαταράσσει αυτή την ισορροπία;

Μαριανού: Όταν μιλάμε για ψυχολογικούς λόγους, ναι.

Αναγνωστόπουλος: Αυτή η εργώδης προσπάθεια που βλέπουμε εντάσσεται στον όρο στρες;

Μαριανού: Εντάσσεται στο ψυχικό στρες. Περιγράφεται.

Αναγνωστόπουλος: Το στρες αυτό κάνει διακρίσεις; Μπορεί να αντιληφθεί ο οργανισμός της τι είναι ψυχικό και τι είναι από σωματικό χτύπημα; Αν είναι από μπουνιές ή πανικό;

Μαριανού: Δεν ξέρω τι να σας πω. Δεν μπορώ να απαντήσω σε αυτό.

Αναγνωστόπουλος: Έχετε ερωτηθεί στο πρωτόδικο, αν το στρες κάνει διακρίσεις. Στη σελίδα 150 λέτε ότι ένα ψυχικό στρες, ένα σωματικό στρες, μπορεί να προκαλέσει ισχαιμικό. Το επιβεβαιώνετε;

Μαριανού: Ναι.

Αναγνωστόπουλος: Στην προκειμένη περίπτωση βάσει και όσων είπε ο κ. Καλόγρηας είμαστε βέβαιοι ότι δεν υπήρχε υπαραχνοειδής αιμορραγία;

Γλύκας: Εκτός από το περιστατικό με τους 2 κατηγορούμενους, έχουμε και το περιστατικό με την αστυνομία και τον ΕΚΑΒίτη. Εντάσσεται κι αυτό στον μηχανισμό; Η εξέλιξη; Για παράδειγμα τα πολλαπλά βαθιά τραύματα στο χέρι. Είναι το πιο σοβαρό τραύμα απ' όλα;

Μαριανού: Ναι, θα μπορούσε.

Γλύκας: Αυτό σε συνδυασμό με το στρες, έχουμε επίθεση στον ΕΚΑΒίτη, στους αστυνομικούς, ενισχύει αυτό τον μηχανισμό;

Μαριανού: Εμείς γράψαμε ότι όλα τα τραύματα έχουν την ίδια αξία.

Γλύκας: Δεν μπορώ να φανταστώ ότι μια εκδορά στο χέρι έχει κάποια σημασία.

Μαριανού: Γράψαμε ότι όλα τα τραύματα έπαιξαν ρόλο.

Γλύκας: Κι εμείς εξετάζουμε το τι γράψατε. Το τραύμα στο πόδι έπαιξε ρόλο;

Μαριανού: Δεν είναι δυνατόν να κάνουμε νεκροψία σε ένα νεκρό και να μη γράψουμε κάτι γιατί δεν είναι ουσιώδες. Γίνεται καταγραφή όλων των κακώσεων που υπάρχουν στο σώμα. Ακόμα και των τατουάζ. Επομένως δεν μπορούσαμε να γράψουμε μόνο τα σοβαρά τραύματα. Μπορεί σε μια περαιτέρω έρευνα όλα να έχουν τη σημασία τους, αυτό το αξιολογεί η έρευνα.

Γλύκας: Αιμορραγία από τις γρατζουνιές υπήρχε;

Μαριανού: Τι εννοείτε; Να τρέχει αίμα, όχι.

Πρόεδρος: Αφού είχε πάει στο νοσοκομείο και πέθανε.

Γλύκας: Το υπ' αριθμόν 20 τραύμα που έχουμε και αιμορραγία, αυτή η αιμορραγία μπορεί να έχει πυροδοτήσει μια ισχαιμία;

Μαριανού: Μα αν ήταν τόση η αιμορραγία θα είχαμε...

Πρόεδρος: Μπορεί να δημιουργήσει μια αιμορραγία ισχαιμία;

Μαριανού: Ναι, θα μπορούσε. Αλλά για να έχουμε τέτοια αιμορραγία θα έπρεπε να έχει πληγεί για παράδειγμα κάποια αρτηρία ή στην καρωτίδα, ή στον μηρό.

Γλύκας: Τα πολλαπλά τραύματα που είναι με αποκάλυψη των τενόντων, μπορούν να επιφέρουν αιμορραγία;

Μαριανού: Σαφώς.

Γλύκας: Υπάρχει άλλη βιβλιογραφία που να επιφέρει αιφνίδιο θάνατο από κίρρωση του ήπατος;

Πρόεδρος: Δε μας ενδιαφέρει στατιστικά.

Γλύκας: Επιστημονικά ρωτάω.

Μαριανού: Δεν υπάρχει τέτοιο εύρημα. Δεν υπάρχει κίρρωση.

Γλύκας: Δεν υπάρχει στεάτωση;

Μαριανού: Κίρρωση δεν υπάρχει και δεν προκαλεί αιφνίδιο θάνατο. Φυσικά και μπορεί να προκαλέσει θάνατο αλλά όχι αιφνίδιο.

Γλύκας: Δεν μπορεί να προκαλέσει θανάτους το ήπαρ;

Μαριανού: Αιφνίδιο όχι.

Γλύκας: Σας φέρνω εδώ βιβλιογραφία [παραδίδει σύγγραμμα στη Μαριανού]

Πρόεδρος: Το γνωρίζετε αυτό το σύγγραμμα που είναι από τη... Βαλτιμόρη;

Μαριανού: Όχι δεν το γνωρίζω.

Πρόεδρος: Καλά, έτσι κι αλλιώς, δεν λέμε για θανάτους από το λιπώδες ήπαρ. Συγγνώμη που σας καταπονούμε κυρία μάρτυρα

Γλύκας: Τα άτομα που – σεβαστό απόλυτα – ζουν με HIV, έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να έχουν αιφνίδια νόσο; Αυτή τη βιβλιογραφία την ξέρετε;

Μαριανού: Δεν μπορώ να διαβάζω όποια βιβλιογραφία μου δίνετε.

Πρόεδρος: Δεν θα μας μοιράζετε φυλλάδια. Θα τα συγκεντρώσετε όλα και θα μας τα δώσετε.

Γλύκας: Εγώ είμαι το πρόβλημα πάλι σήμερα;

Μαριανού: Δεν το ξέρω. Μπορεί οι συνάδελφοι να είχαν βρει κάτι, είναι μια εργασία αυτό, δεν μπορώ να την ξέρω.

Γλύκας: Επειδή επικαλεστήκατε μια βιβλιογραφία για κάτι, φέρνω άλλες 7 που λένε κάτι άλλο.

Πρόεδρος: Μπορείτε να καθίσετε, κυρία μάρτυρα.

Πρόεδρος: Να μην ξεκινήσουμε σήμερα με τον κύριο Ευτυχιάδη που ήταν να εξεταστεί. Θα υποχρεωθείτε να ξανάρθετε.

Επόμενες δικάσιμοι:

14/02/2024, αίθουσα Δ120 Α

15/02/2024, αίθουσα Δ120 Α

20/02/2024, αίθουσα Δ120 Β

23/02/2024, αίθουσα Δ120 Β

Όλες στις 9 το πρωί.

Πρόεδρος: Θα ήθελα να πω, κύριοι συνήγοροι, να μη βάζετε άλλα δικαστήρια, γιατί θα υποχρεωθούμε να εφαρμόσουμε το άρθρο 340.

Το δικαστήριο διέκοψε σε αυτό το σημείο, στις 14:48, για την επόμενη δικάσιμο στις 14 Φεβρουαρίου 2024.